

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DÖRGİ

YIL : 5

SATI : 60

ARALIK 1966

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Yeşeren tohumlar	3
Standardlaşmanın ekonomik veğheleri	4-5
Portreler	7
TSE Haberleri	8-11
TSE Markası ve Türk Siemens A. Ş.	12
Sovyet Başbakanı A. Kosigin TSE'de	13
Muayene ve analiz metodları standardları ...	14-15
«Sac vidaları» ve «Ağaç vidaları» Standardları	16-17
Portekiz Standardlaşırma merkezi	19
Milletlerarası standardlaşırma haberleri	20-21
Pirinççi köyünde Standard	23
Yurttan haberler	24-25
1967 programında standard	27
Summary of contents ...	29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Aralık 1966 tarihinde basılmıştır.

STANDARD

Bütün Okurlarının
ve
TSE Mensuplarının
Yeni Yılıni
Tebrik Eder

BU SAYIMIZ

«1966 yılı kapanırken standard alanında erişilen noktalara bir göz atmak, geçen yillardan, varılan sonuçlardan söz açmak, basın dünyasının geleceğine uyarak yerinde olacaktır.» Bu cümleyi, başyazımız Faruk A. Sünter'in Yeşeren Tohumlar adlı yazısından alıyoruz. Sünter, bu cümle ile başlayan yazısında geçen bir yıl içindeki standard çalışmalarını ve olaylarını incelemektedir. Bu ılıng yazıyı okumanızı salık veririz.

Bu sayımızda, Frontard'dan çevrilmiş Standardlaşmanın Ekonomik Veğheleri adlı güzel bir yazıyı veriyoruz. Beş Yıllık Plânımızın 1967 yılı Programı ile ilgili bir yazıyı da iç sayfalarımızda bulacaksınız.

TSE markasının kullanılması ile ilgili ilk anlaşma Aralık ayı içinde yapılmıştır. Anlaşmanın imzalanması sırasında yapılan törenle ilgili haber ve resimleri sekizinci sayfamızda bulacaksınız. Bu konuda bir başka yazı da Muzaffer Uyguner'in yazısıdır.

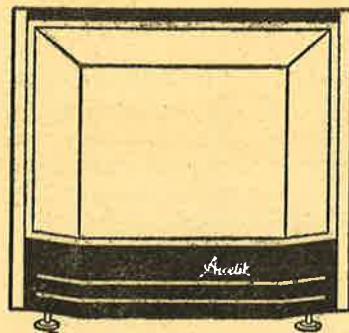
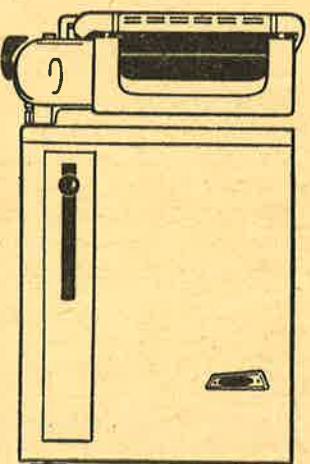
Ay içinde Rus Başbakanı Kosigin TSE'yi ziyaret etmiştir. Ay içinde toplanan Teknik Kurul da bazı standardları kabul eylemiştir. Bu arada TSE'de «Sanayi Sergisi» açılmıştır.

Ağustos ayında Hollanda'da açılan Kalite Kontrolu Kursu Aralık içinde sona ulaşmış, kursa katılan iki TSE mensubu yurda dönmüştür.

STANDARD

daima
daha güzel
daima daha
modern hatlar
ARÇELİK
estetik
anlayışının
temelini
teşkil eder

ARÇELİK

YEŞEREN TOHUMLAR

Faruk A. SÜNTER

1966 yılı kapanırken standard alanında erişilen noktalara bir göz atmak, geçen yolların, varılan sonuçlardan söz açmak, basın döneminin geleneğine uyarak, yerinde olacaktır.

★
Bilindiği gibi, TSE son yillardaki yoğun çalışmalarıyla 1966 yılı biterken hazırladığı standard sayısını (433) e vardırmıştır.

Milletlerarası Standardlaşırma Organizasyonu (ISO) nun Bilimsel Komite (STACO) nun hazırladığı bir ankete göre, Dünyada en çabuk metodlarla bir standardın ortalama iki yıllık bir zaman istediği gözönünde tutulursa, TSE'nin bu alanda ne kadar olumlu ve başarılı bir yolda olduğu kolayca anlaşılır. Bu konuda asıl önemli nokta, yüzlerce aydın bilim adamımızın standard hazırlama davasında yer almaları ve kendi alanlarında standard uzmanı olarak ün yapmış bulunmalarıdır. Bu kadronun hergün biraz daha çoğalması, TSE'nin yarını için en önemli temel ve dayanak olmaktadır.

TSE daha 1955 denberi milletlerarası kuruluşlara üye olmuş ve Türkiye'mizi buralarda hak ettiği önemle temsil etmiştir.

★
Aradan geçen oniki yıl içinde bu alanda da ileri gedilmiş ve güzel sonuçlar alınmıştır. Daha çok genç bir üyesi olmakla beraber, TSE 1966 yılında üç yıllık Konsey üyeliğini tamamlamış bulunmaktadır. 1966 yılında Paris'teki OECD' nin Tarımsal Standardlar kolunda Danışma Grubuna üye, Cenevre'deki Avrupa Konseyi tarımsal yıllık toplantısına da 1967'ye kadar Başkan Vekili seçilmiş ve bu görevleri, seçeneklerin sevgi ve saygılarını yitirmeden yapagelmıştır.

Bunlar yalnız son bir kaç örnektir. TSE mensupları katıldıkları turuncgil, fındık gibi bize has maddelerin Eksperler Gruplarında da son yıllarda ya Başkanlık etmişler, ya da bu gibi seref yerleri için mutlaka desteklenmişlerdir.

TSE 1966 yılı kapanırken standard dünyasının sayılan ve sevilen bir ortağı olmuş ve prestijini her gün artırma yoluna girmiş bulunmaktadır.

★
Bu güzel sonuçlara daha çok 132 Sayılı Kuruluş Kanununun verdiği imkânlarla ulaşan TSE bu arada kendisine ilerleme hızını veren tesislerini süratle kurup gerçekleştirmeyi de bilmıştır.

7000 metrekaresi lâboratuvar, 2000 metrekaresi Eğitim Merkezine ayrılan 12.000 metrekarelik TSE Sitesi, iki yıldanberi yurt hizmetinde olup büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Son yıllarda kadar yalnız başka memleketlerde yapılan ISO, IEC, CEE toplantılarından bir çoğu son iki yıl içinde memleketimize aktarılabilmiş, çeşitli standard konularında konferanslar tertip-

lenmişse bunu, TSE tesislerinin, çağdaş uygar memleketlerdekilerin seviyesine ulaşmasına borçluyuz.

Diger taraftan, bu tesisler memleketimizin Başbakanlık Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Millî Produktivite Merkezi, Hacettepe Tıp Fakültesi, Kooperatifçilik Kurumu gibi bilimsel kuruluşlarile, Devlet Plânlama Teşkilâtı, Dışşleri Bakanlığı'nın düzenlediği RCD, CENTO gibi toplantılara da kapısını açmış RILEM, Uluslararası Köprü ve İnşaat Cemiyeti gibi standard'la ilgili diğer toplantılara ve Sanayi Sergisine sahne olmuş, bu alanda da bir boşluğu doldurmuştur.

★
TSE, Bakanlıkların yetki ve sorumluluğuna bırakılan mecburi standardların denetlenmesi işine yardımcı olmak üzere bir süreden beri hazırlıklarına girdiği «standarda uygunluk markası» çalışmalarını da tamamlamış ve 1966 yılı biterken bu güzel teşebbüsü uygulamaya başlamıştır. Kendi malına güvenen firma ile TSE arasında anlaşmaya dayanarak bu kabil mallar üzerine konulacak TSE markası, mali satana gurur ve mali alana da inanç ve güven verecektir. Bu malları zaman zaman habersizce kontrol edecek olan TSE, standardın faydasını bu yolla da memlekete sağladığı için, özel bir kıvanç duyacaktır. Bu sistemin gelişmesi ile piyasalarımıza yeni bir huzur geleceğine inanıyoruz.

TSE «standarda uygunluk markası» yanında, malların imâl ve hazırlanması sırasında, mal sahiplerince düzenlenmesi gereken «Kalite Kontrolü» nü de yurda yaymak ve bu yoldan da yüksek vasıflı ve standarda uygun mal hazırlama konusunu da ele almış ve iki elemanını Hollanda'daki Avrupa Kalite Kontrol Merkezine göndererek eğitimlerini sağlamıştır. Bu yeni görevi de yakında memleket ekonomisi hizmetine vermege çalışmaktadır.

★
TSE'nin bütün çalışmalarına deðinmek böyle bir yazının çerçevesine siðmaz. Bununla beraber, dokunmak fırsatı bulduğumuz alanlar gösteriyor ki, 1966 yılı sona ererken TSE'nin memleket ekonomisi yararına çeşitli alanlara attığı tohumlar hep yeðermiþ, hattâ bazıları meyvelerini bile vermiştir.

Bu güzel sonuçların elde olunması, yüzlerce aydınımızın bu dâva etrafında yorulmak bilmeden ve yılmadan toplanıp çalışmaları ve resmi makamlarda bulunan bütün yetkililerin anlayışlı tutumları ile mümkün olmuştur.

Bu yerinde anlayış, bu örnek görev aþkı ve işbirliği ile daha aydınlatık yarılara ulaşacaðımız şüphesizdir.

STANDARDLAŞTIRMANIN EKONOMİK VEÇHELERİ

İMALATIN HER SAFHASINDA STANDARDLAŞTIRMA, MALİYETLERİ DÜŞÜRME BAKIMINDAN OLDUKÇA ETKİLİ BİR ROL OYNAR

R. FRONTARD

AFNOR Genel Direktör Yardımcısı

Günümüzde teknolojinin büyük bir hızla gelişmesi, standardlaşdırma ya da ekonomik yön ve etkileriyle daha şuurlu bir şekilde yer ve önem vermek gerekmektedir. Bugün elde edilmiş bilgilere göre, standardlaşdırmanın ekonomik sonuçları, ilk defa 1920 de B. Amerika'da Başkan Hoover'in sahisi ilgisi üzerine incelenmiştir. Bu inceleme, standardlaşırma eksikliği dolayısıyla endüstrideki kayıpların % 49'a kadar yükseldiğini göstermiştir. 1956'da Fransa'da Genel Produktivite Komiserliğine bağlı «Standardlaştırma ve Basitleştirme» Komisyonu, diğer konuların yanı sıra standardlaşdırma ile elde edilecek tasarruflar sorunu üzerinde de durmuş ve standardlaşdırmanın gerçekte önemle üzerinde durulması gereken büyük etkili bir araç olduğu sonucuna varmıştır.

Hesaplara göre, Fransa'da standardlaşdırma için yapılan harcamalar yılda yaklaşık olarak 80 - 100 milyon Frank'tır. Bunun 8 milyonu devlete aittir. Halbuki bu masraflar yapılarak yürütülen standardlaşdırma programı sonucunda elde edilen tasarruflar ise, 300 milyonu devlete ait olmak üzere yılda 2 milyar Frank'ı bulmaktadır.

Verdiğimiz bu kısa bilgi de gösteriyor ki, endüstrinin standardlaşdırma olan ihtiyacı her türlü süphenin ötesinde, gayet açık olarak ortadadır.

1. STANDARDLAŞTIRMA VE EKONOMİ

1.1 İmalatın her safhasında standardlaşdırma, maliyetleri düşürme hususunda etkili bir rol oynar.

1. 2 Dizayn :

Standardlaşdırma, Dizayn departmanının çalışmalarını hangi yoldan kolaylaştırır? Su sayacağımız problemlere standard çözümler bulmak suretiyle bu mümkün olabilir:

— Hesaplama Metodları (Örneğin, sıvıların enstantane akışlarının ölçülmesi, sistemin dayanıklılığı, ya-

pıda müsaade edilebilir sürekli yük ve ekstra yük v.s.)

— Frefabrike kışımının konstrüksiyonunun karakteristikleri (Örneğin, konstrüksiyon ve tesisat için genel kurallar, imalatın minimum şartları için kod, sümüllü boyutlar, kontrolların yönü v.s.)

— Çeşitli parçaların ayrıntılı karakteristikleri (Örneğin, ikama edilebilir mekanik ve elektrik parçaları) bazı kurallara uyulmadığı takdirde tehlikeli olabilecek malzemeler.

— Bütün çizim sembollerleri ve diğer grafik işaretleri. Bunların standartlaştırılması dizayn bürosunun işlerini genis ölçüde hafifletir ve imalatçı ile onun acentalarının yanlış anlama ve uygulamalarından doğabilecek riskleri ortadan kaldırır.

1.3 İmalat Safhası :

İmalat safhasında standardların etkisi, imalat maliyetini düşürecek yöndedir.

1.3.1. Basitleştirme : Standardlaşdırmanın, mamül tiplerini büyük çapta azalttığı muhakkaktır. Bu kolaylık, özellikle rasyonel serilerin kabulü ile imkân dahiline girer. Bu konuda birkaç örnek vermek mümkündür :

— Isıtma ve mutfak eşyası imaleden A. Martin firması, standard uygulaması sayesinde, kullanılan parça adedini 9000'den 1000'e levhaları ise 3000 den 400'e indirebilmistiştir.

— 51 çeşit kapasitede devre salterleri imal eden «the Society Chandos», standartlaşdırılmıştır sonra bu sayıyla 9'a indirebilmistiştir.

— Fransa'da milli seviyede uygulanan standartlaşdırma sonucunda ise sayıları 1452'ye varan çelik ketenleri 134'e, düz çelik yataklar 125 çeşitten 17'ye düşürülmüş, böylelikle büyük tasarruflar elde edilmiştir.

1.3.2 Serilerin Devamlılığı: Tipleri azaltmanın direkt önem ve sonucu imalat serisinin devamlılığını

sağlamaktır ki, bu da büyük ölçüde fiyatların düşmesine yol açar.

Genellikle, seri içindeki parçaların tek tek maliyet fiyatlarının, seri uzunluğunun dördüncü derece kökü ile ters orantılı olduğu tesbit edilmiştir.

1.4 Stoklar :

Surası muhakkaktır ki, standartlaşdırmadan elde edilen en kesin sonuçlar, envanterlerin azaltılması suretiyle elde edilmiştir. Bunu da aşağıya alacağımız bir kaç örnekle açıklayalım :

— Fransa Demiryolları Organizasyonu (SNF) standartlaşdırma sonucu, stok yaptığı piring döküm tüp çeşitlerini 104'den 7'ye indirebilmistiştir.

— Telefon teçhizatı imalatçısı bir firma, standartlaşdırığı bir çok malzemenin stoklarında yüzde 50 bir indirim yapmayı başarmıştır.

— Loren kömür havzasında da aynı yoldan, çeşitli ham metaller, borular, bağlayıcılar, valfler ve diğer küçük parçaların stoklarında yüzde 75 bir tasarruf sağlanmıştır.

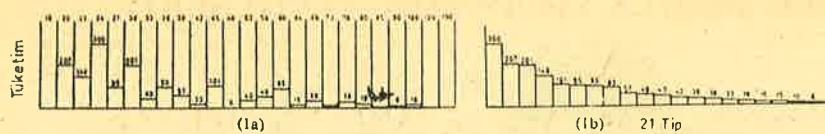
— «The Society SOMUA» adlı firma, ham madde stoklarının toplam değerinde yüzde 50, parçaların miktarında ise yüzde 35-50 bir kısma yapmıştır.

— «Thann and Mulhouse» Kimyevi Maddeler firması da metallürji mamüllerinde % 40, valflerde % 70, elektrik aksamında % 20 tasarrufu (stoklar yönünden) sağlamıştır.

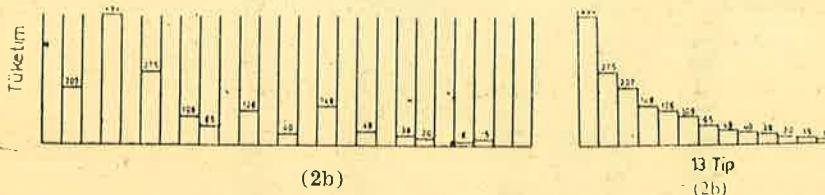
Bu örneklerin sayısı istenirse bir hayli göğültülebilir. 1952 yılında Stockholm'de yapılan 4. Milletlerarası Makina Mühendisleri Kongresinde, bir işlemenin stok envanterindeki her bir kalemin, 50-60 Frank'a mal olduğu tesbit edilmiştir.

1.5 Tedarik :

İster tedarik öncesi safhalarda olsun (Dizayn departmanı), isterse

Sekil : 1
Standardlaştırmadan önce kullanılan somun tipleri

Sekil : 2
Standardlaştırmadan sonra kullanılan somun tipleri

tedarikten sonraki faaliyetlerde olsun (imalat ve depolama) tedarik servisinin de standardlaştırmadan yararlandığı şüphesizdir.

İşletmelerde standard departmanlarının hazırladığı kataloglarda çoğunlukla, işletmenin kendi imalatı için hazırlanan orijinal standardlarla birlikte, dış kaynaklardan elde edilen bir kısım parçaların standardları da liste halinde yer alır. Böylelikle, firmalar, satın alma politikalarını aktüel değeri olan standardlara dayandırırlar.

Sipariş kolaylığı, olumlu bir rekabet, arzulanın fiyat mukayeseleri, tedarikte sürat, kalite garantisini ve karışıklık yaratıcı pek çok hususun bertaraf edilmesi için kolaylıklar da imkân dahiline girmış olur.

Örneğin, Fransa'da standardların tesbitinden önce, herhangi bir firmanın «dışı» sipariş etmesi adetâ bir problemdi. Sipariş edilecek dışilerin önce resimleri hazırlanıyor ve bu işlem en azından 3 saatlik bir zaman kaybına yol açıyordu. Şimdi artık sipariş için söz gelişşi söyle bir ifade kullanmak yetiyor :

25 lük 4 adet dişli

Modül 5, genişlik 50 NF E 23-012

1.6 Kullanma :

Standard mamulleri kullanma sırasında da bir çok sebeplerden kolaylıklar söz konusudur :

— Standard mallar, yaygın bir kullanma alanına sahip oldukları için güven verirler,

— Standardlaştırma, kolay bakımını sağlayan tek yoldur. Kullanıcı-

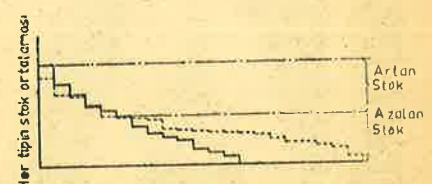
Sekil : 3
Tiplerin azaltılması

yapmakla görevlendirilmiş ve millî standardlaşmanın bir ekonomik mizanını hazırlamıştı.

2.1.1. Bundan başka, yukarıda sözünü ettigimiz etütün ulaştığı başarı, AFNOR'u, bu defa firma yönünden standardlaşmanın değerini araştırmaya sevketti ve bu yönde teşvik edici rol oynamıştır. Bu görev hem daha kolay, hem de daha güç başarılmaktadır. (Kolaylığın sebebi, işe başlama noktasında bütün hesapların, muhasebe tarafından tesbit edilebilmesi, buna karşılık zorluğun sebebi ise gözönünde tutulması gereken özel durumların çokluğuudur). Bunulla beraber sonuç olarak, standardlaşmanın paraca faydasını kesinlikle ortaya koyan birkaç kılavuz yolun tesbiti imkân dahilinde girmiştir.

2.2 Tiplerin Rasyonalizasyonu :

Standardlaşmanın, sadece basit anlamda tiplerin azaltılması değil; fakat aynı zamanda imalat sisteminin bütününe kapsayan bir faaliyet olduğunu belirtmek gereklidir. İhtiyaçlar için yapılacak etüt, işin yürütüldüğü ortamındaki şartların uygunluğunu tesbit v.s. gibi çalışmalar dan sonra en rasyonel yol seçilir ve tabii ki, bu yol aynı zamanda en kısa olmalıdır. Fakat tiplerin azaltılması, standardın gerekliliği hususunda doğrudan doğruya kesin bir fikir verebileceğin için, bu konuyu bir başlangıç noktası olarak ele alacağız.

Sekil : 4
Stok seviyesindeki nihai düşme

2.3 Stoklar :

Genellikle, bir işletmede tiplerin azaltılması suretiyle elde edilen tasarruflar, tehlikesizce aşağıdaki istatistik bilgilere dayandırılır. (Fransa'da),

İdarî Masraflar : (Stok kartlarının gününe gününe tutulması, envanter, numaralama masrafları v.s.) dan elde edilecek tasarruflar yılda tip başına 100 - 120 Fr.

Malfi Masraflar: (stok değerinin yüzde 1'i).

Tiplerin azaltılması suretiyle stok seviyesinin düşürülesi Şekil 1, 2, 3 ve 4'de gösterilmiştir. Grafikler, makina imalatçısı bir firma tarafından kullanılan dökme somunları ele almaktadır.

(Devamı 28. sahifede)

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYİDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

AYGAZ

AYGAZ BAYİİNE MÜRACAATINIZ
VEYA
MERKEZİMİZDEKİ

471130
471131-471132

NUMARALARA BİR TELEFON ETMENİZ KAFİDİR

KİSMET

Standard — 137

Standard Dünyasından

PORTRELER

M. Turan KURAL

1925 yılında M. Kemalpaşa'da doğmuştur. Lise öğrenimini Bursa'da tamamladıktan sonra Sümerbank hesabına İngiltere'ye gönderilmiş, 1947 yılında Manchester Üniversitesi'nin Tekstil Sanayii Bölümünden B. Sc. Tech. (honours) derecesiyle mezun olmuştur.

Üç yıl, İngiliz tekstil fabrikalarında staj yaptıktan sonra yurda dönen Kural, Sümerbank Malatya Fabrikası İşletme Şefliği ve Kayseri Fabrikası Teknik Müdürlüğü görevlerinde bulunmuş, 1956 sonunda Sümerbank Pamuklu Sanayii Müdürü olmuştur.

1961 de Amerika'da Harvard Üniversitesi'nin üç ay süreli «Advanced Management» programına katılmış, A.B.D., İngiltere, Hollanda ve İsviçre'ye bazı kamu kurumlarında incelemelerde bulunmuştur. 1964 yılında Kayseri Müllesseme Müdürü iken Sümerbank'tan ayrılmış ve Özel Sektöre ait Çukurova Sanayi İsl. T.A.S.'ne intisap etmiştir. Halen bu işletmenin Teknik Genel Müdür Yardımcılığını yapmaktadır.

Turan Kural, 1957 yılından bu yana Türk Standardları Enstitüsü'nün çalışmalarına katılmıştır. Kabul edilmiş bulunan pek çok tekstil standardının hazırlıklarında değerli hizmetleri olmuştur.

Muhittin H. TOKÖZ

1910 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1929 da Galatasaray Lisesini bitirdikten sonra Avrupa'ya gitmiş ve yüksek öğrenimi 1929 - 1936 yılları arasında Paris'te Ecole Politechnique ve Ecole Nationale des Ponts et Chaussées'de yapmış, ayrıca bir yıldan fazla, Fransa Fen Akademisi üyesi Prof. Caquot'un teknik bürosunda betonarme köprü ve barajlar üzerinde çalışmıştır.

İnşaat Yüksek Mühendisi Toköz, yurda döndükten ve askerlik hizmetini tamamladıktan sonra yedi yıl Bayındırık Bakanlığı Sose ve Köprüler Dairesi Köprüler Fen Heyetinde çalışmış, daha sonra zamanımıza kadar çeşitli resmi ve özel kurumlarda anlaşmalı müşavirlik yapmıştır. Halen, 1945 yılında kurduğu özel etüt, proje ve istigare bürosunun başında bulunmakta, 1962 yıldan beri de Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda Statik ve Betonarme öğretmenliği yapmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu Başkan Vekili olan Toköz, standardlaştırma ile yakından ilgili birçok milletlerarası kuruluşun çalışmalarına da katılmıştır. Bu arada, Uluslararası Köprü ve İnşaat Cemiyetinin 1938 yılından beri Daimi Encümen Üyesi, Avrupa Beton Komitesinde 1955 yılından beri Türk Delegesi ve RILEM'in tiyesi bulunmaktadır.

STANDARDLARA UYGUNLUK KONUSUNDAYA

ilk Marka Anlaşması imzalandı

TÜRK SIEMENS A. Ş., KABLolarında BUNDAN
BÖYLE TSE MARKASINI KULLANABİLECEk

Türk Standardları Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu standardlara uygunluğun bütünü iyi niyetli çabalara rağmen, tam anlamıyla sağlanamadığı bilinen bir gerçektir.

Kabul edildikleri anda, uygulama yönünden ihtiyacı olan Türk Standardları, daha sonra gerek TSE'nin teklifi üzerine, gerekse Hükümetin kendi insiyatifi ile mecburi yürürlüğe konmakta ve Bakanlar Kurulu Kararnamesi şeklinde Resmi Gazetede yayınlanan bu gibi standardların kontrolleri ile Kararname çerçevesinde ilgili Bakanlıklar görevlendirilmektedir. Bugün için türlü imkânsızlıklar sebebiyle yetersiz bulunan bu kontrollerin, daha etkili bir düzene kavuşturulabilmesi için, okuyucularımızın da çok iyi hatırlayacakları gibi, TSE tarafından Hükümete, yeni bir statü tasarısı teklif edilmiştir. Öğrendığımıza göre, bu tasarı üzerinde hazırlıklar ilerlemektedir. (Bk. Standard Sayı : 42, Sayfa : 3 ve Sayı : 44, Sayfa : 9).

Mecburi standardlar yönünden yapılan bu çalışmaların yanı sıra TSE, uzun süreden beri hazırlıklarını yaptığı bir başka kontrol sistemini; yanı standardlara uygunluğu belirten garanti markasını ilgili mamullerin üzerine vurma yetkisi veren bir sistemi kabul ederek ilk uygulamayı yapmış bulunmaktadır. (TSE Alâmetî Farikası'nı Kullanma Esasları hakkında Bk. Standard Sayı : 12, Sayfa : 10.)

Türk Siemens A.Ş.'nin, TSE markasını kullanma hususunda yapmış olduğu müracaat, uzunca bir süre incelenmiş, gerek Mudanya'daki fabrikaların imkânları, gerekse piyasadan alınan kablo nümuneleri, TS. 212 «Termoplastik ve Lâstik Yalıtkanlı Y Kablolari» standardına göre TSE Teknik Elemanları tarafından denetlenmiş ve muayeneleri Enstitü Laboratuvarlarında yapıldıktan sonra, standarda uygunluk tesbit edilerek ilk anlaşmanın yapılması kararlaştırılmıştır.

★

7 Aralık 1966 Çarşamba günü saat 12.00 de Türk Standardları Enstitüsü'nde düzenlenen Anlaşma imzalaşma töreninde Başbakanlık Müsteşarı Munis Faik Ozansoy, TSE Başkanı Faruk A. Sünter, Türk Siemens A.Ş. Genel Müdürü İzzet Erksal adına Hamit Turalı ve Teknik Md. Peter Sombeek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji ve Kaynaklar Dairesi Başmüdüvarisi Haydar Reşit Kök, aynı Dairenin Tarife ve İstatistik Müdürü Kemal Tan, TS. 212 yi hazırlayan Teknik Komite'nin Raporörü Y. Müh. Nevvar Sünnetçioglu, Başbakanlık Kanunlar ve Karalar Tetkik Dairesi Üyesi Muzaffer Uyguner ve TSE ilgilileri hazır bulunmuşlardır.

İlk konuşmayı yapan TSE Başkanı Faruk A. Sünter, özetle sunuları söylemiştir :

«Bugün burada bu masa etrafında toplananların hepsinin bildiği bir konudur ki, hazırladığımız standardlar, uygulamaya sunulduğu sırada ihtiyacı bir nitelik taşımakta ve gerek imalâtçılarımızla târımçılarımızın; gerekse ihracatçlarımızın, kendilerini dünya marketing şartlarına uydurmaları yönünden, menfaatlerine hizmet eden belgelerden ibaret kalmaktadırlar. Bu teknik yardımın yanı sıra, memleketimizin genel menfaatleri açısından uygun görülen standardlar, TSE'nin veya Hükümetin teşebbüsüyle mecburi yürürlüğe konmakta ve ilgili Bakanlıklar kontrol işini üzerlerine almaktadırlar.

Standardların kontrolü, özellikle ileri memleketlerde üçüncü bir uygulamaya da tâbi tutulmaktadır. Amillerin, standardlara uygun mal ortaya koymalarını ve bu hususu tesbit için her türlü kontrolü kabul ettiklerini belirten, buna karşılık garanti markasını kullanma iznini talep eden müracaatlarının, standard enstitülerince, usulüne uygun bir şekilde karşılanması şeklinde özetleyebileceğimiz ve doğrudan doğruya karşılıklı bir anlaşmaya dayanan bu uygulama, çok faydalı sonuçlar vermektedir.

Bugünkü törenimiz, TSE'nin bu yolda atmış olduğu ilk adının uygulanması amacıyla düzenlenmiştir. Bu anlaşmanın ana hatları söylece çizilebilir:

İlgili firma, standarda uygun mal hazırlayacağını TSE'ye karşı taahhüt etmekte, Enstitü de bunu, gerek fabrikada imalât sırasında, gerekse piyasada, belirsiz zamanlarda ve gizlice nümuneler alıp kendi laboratuvarlarında muayeneye tâbi tutmak suretiyle kontrol etmekte dir. Standarda uygunluk sağlandığı sürece anlaşma devam edecek ve firmamın, mamulleri üzerine TSE Alâmetî Farikası koymasına, bu marka olan reklâmlarında ve marketing çalışmalarında faydalamasına izin verilecektir.

Mamullen cinsi ve özelliklerine göre 4 tip marka tesbit edilmiş ve bunların Sanayi Bakanlığınca teskil islemleri tamamlanmıştır.

Marka izni verilmesi hususunda bütün hazırlıklar tamamlandıktan sonra, talebi yapan firmaların fabrikasına gidilmekte ve fabrikanın kapasitesi diğer imkânları bakımından taahhüdü yerine getirip getiremeyeceği incelenmektedir. Müşbet rapor alındıktan sonra da, anlaşmayı imzalamaya durumuna giriyoruz.

Şimdi, bize ilk müracaati yapmış olan Türk Siemens A. S. ile anlaşmayı imzalayacağız. Türk Siemens, piyasaya çıkardığı bütün kabloloların TS. 212'ye uygunluğunu taahhüt etmekte ve yaptığımız araştırmalarda, bu kablolarnın hattâ hizâz da standart üzerinde bir kaliteye sahip olduğunu tesbit etmiş bulunmaktaiz.

Bu ilk anlaşmayı, elbette diğerlerinin takip edeceğini ümidiyoruz. Böylelikle tüketicilerimiz üzerinde TSE markasını göreceleri malları güvenerek satın alma imkânına kavuşacaklardır.

Piyasada kaliteli mal bulma hususunda bir ölçü ve işaret olmak yönünden büyük önem taşıyan markamızı kullanma konusundaki anlaşmamı hayırlı olmasını dilerim.»

Daha sonra TSE adına Başkan Faruk A. Sünter ve Türk Siemens A. Ş. adına Hamit Turalı ve P. Sombeek anlaşmayı imzalamışlardır.

Faruk A. Sünter, törene seref vermiş olan Basbakanlık Müsteşarı Munis Faik Ozansoy'un çalışmaların başlangıcından beri oynamış olduğu önemli rolü belirtmiş ve kendisine teşekkür ederek mikrofona dâvet etmiştir. Ozansoy yaptığı konuşmada söyle demiştir :

«Bu toplantıya katılmak şerefini bana lütfetmiş olduğundan dolayı TSE'ye ve onun değerli Başkanına teşekkür borçlu olduğumu sanıyorum. Biraz kendini bu müesseseden saymakta haklı olacağımı bîlhassa Sayın Başkan da kabul ederler.

Hâlâ bu müessesenin çalışma grupları içinde zamanın bana verdiği imkân nisbetinde çalışmaktı, benim için şerflî bir vazife olarak devam etmektedir. Enstitümüz, iktisadi ve ticari hayatımıza şimdîye kadar getirdiği yeniliklere, hizmetlere bir yenisini daha katan ve standard tatlîkatına, üçüncü bir kademe olarak «standarda uygunluk markası» tatlîkatına başlamak imkânını veren bugünkü toplantıda bulunmaktan seref ve zevk duyduğumu tekrarlar ve bu tatlîkatın memleketimiz için çok faydalı olacağı inâmyla başarılar dilerim.»

Daha sonra söz alan Türk Siemens Temsilcisi Hamit Turalı da özetle şu konuşmayı yapmıştır:

«Daima yüksek kaliteli mal imâl etmeli hedefi olan müessesemiz için TSE Standardları rehber teşkil edecektir. Bu anlaşmayı imzalamakla duyduğumuz memnuniyet ve bahtiyarlığı muzaaf kılan bir hususu bîlhassa tebâüt ettirmek isterim. Türk - Alman işbirliğinin başarıya ulaşmış bir eseri olan fabrikamız temeli atıldıktan tam 365 gün sonra işletmeye açılmıştır. Bu kısa süre içinde gerek inşaatta çalışan işçilerimiz gerekse mühendislerimiz büyük gayret sarfetmişlerdir. Bîlhassa Siemens Fabrikası, Türk İşçisinin gösterdiği bu başarıdan dolayı büyük şeref ve bahtiyarlık duymaktadır.

Enstitümüzün bir hayli ağır olan şartlarını tereddüsüz kabûl etmemize âmil olan ikinci husus ise, işçilerimizin ve kendilerine nezaret eden mühendis arkadaşlarımızın imalât ve laboratuvar kontrolü safhalarında elde ettikleri başarılıdır. Kendilerine teşekkür bir borç bilirim.

Ayrıca bu anlaşmanın hazırlıkları sırasında TSE'den gördüğümüz anlaşış ve yüksek kademelerdeki teknik ve idari zevatın yardımları dolasıyla da sükkranlarımıza arzederim.

Bu anlaşmanın memleket ekonomisine hayırlı olması dileğiyle sözlerime son veriyorum.»

Böylelikle, standarda uygunluk markasının verilmesi hakkındaki ilk anlaşmanın imza töreni son bulmuştur.

Türk Standardları Enstitüsü adına Başkan Faruk A. Sünter ve Türk Siemens A. Ş. adına H. Turalı anlaşmayı imzıyorlar

TSE Başkanı Faruk A. Sünter konuşmasını yaparken

İmza töreninde şeref misafiri olarak hazır bulunan Başbakanlık Müsteşarı Munis Faik Ozansoy konuşurken

TSE Teknik Kurulu'nun Aralık Ayı Toplantısı

1966 yılında yapılan son TSE Teknik Kurulu toplantısından bir görünüş

RESMİ GAZETE'DEN STANDARD HABERLERİ

—TS.151 «Ceviz Küütükleri» standardı kapsamı dışında bulunan ceviz tomruklarının, ihraçları hâlinde, tomruk olup olmadıklarının tesbiti bakımından adı geçen standardın 3, 5.1 ve 5.2 maddeleri uygulanmak üzere ihraç kontroluna tabi tutulmalarılarındaki 23.11.1966 tarihli ve 6/7342 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi 7.12.1966 tarihli ve 12471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kararname ile yürürlüğe konulan karar yayım tarihinden 15 gün sonra 22.12.1966 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

— TS. 341 Yemeklik Zeytinyağı Standardı ile paralellik sağlamak üzere «Gıda maddelerini ve umumî sağlığı ilgilendiren esya ve levazımın hususî vasıflarını gösteren Tüzük'ün 113, 114, 117, 120, 133, 134 ve 135 nci maddeleri bir Tüzük'le değiştirilmiştir. Bu Tüzük 29.12.1966 tarihli ve 12490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13.12.1966 tarihli ve 6/7445 sayılı kararname ile yürürlüğe giren Tüzük üç ay sonra (29 Mart 1967) uygulanacaktır.

Tüzük'e göre, yemeklik zeytinyağı naturel (vierges), rafine (raffinées), tip (huiles pure d'olive) zeytinyağları olarak üç sınıfa ayrılmıştır.

Naturel zeytinyağı, «olgun zeytin tanelerinden sızma veya bantçı çıkarılan santrifüjleme, dindendirme ve süzme gibi yalnız fiziksel ve mekanik işlemlere tabi ve hiç bir kimyasal işlem görmeyen zeytinyağlarıdır.»

Bu yağlar dört türre ayrılr:

- 1) Sızma (extra)
- 2) Extra - Extra (fine)
- 3) Extra (courante)
- 4) Birinci yemeklik

Rafine zeytinyağı, «naturel zeytinyağlarının nötrleştirme, ağartma ve koku giderme gibi işlemlere tabi tutularak arttırılması suretiyle elde edilen zeytinyağlarıdır.»

Tip zeytinyağı ise, «naturel zeytinyağlarının ragine zeytinyağları ile kavuşturulması suretiyle elde edilen zeytinyağları» olup üç türre ayrılmıştır.

- 1) Rivyera (Riviera) tipi
- 2) A tipi
- 3) D tipi

Tüzüğün değiştirilen 114 ncü maddesinde zeytinyağların çeşitli özellikleri, peroksit sayısı gösterilmiştir. 117 ncı maddede ambalajlar ve piyasaya arz şekilleri belirtilmiş olup TS. 341 yemeklik zeytinyağı standardına da atıfta bulunulmuş tur.

120 ncı madde rafinajın nasıl yapılacağı gösterilmiştir. 134 ncü maddede de sağlığa zarar verecek derecede bozukluk hallerine verilmiştir.

Türk Standardlarının uygulanmasına dair tüzüğü Danıştay kabul etti

4 Aralık 1959 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak uygulanmasına başlanan «Türk Standardlarının Tatbiki Hakkında Tüzük»ün yerini alacak olan Tüzük, Danıştay Genel Kurulu'na 22.12.1966 tarihinde kabul edilmiştir. Tüzük, yakın günlerde Bakanlar Kurulu'na yürürlüğe konulacaktır.

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulu, 28 Aralık 1966 günü toplanarak gündeminde bulunan konular görüşmüştür. Asbestli Çimento Basınçsız Pis Su ve Yağmur Suyu Boruları ile Boru Özel Parçaları» adlı tasarıyı Türk Standardı olarak kabul etmiş ve daha önce kabul edilmiş bulunan TS. 155 «Çiviler» Standardının da ilgili hazırlık grubunda tâdî edilen şeklini benimsemiştir.

Gündemin ilk maddesinde yer alan TS. 155 «Çiviler» Standardının tâdî sebepleri, Makina Hazırlık Grubunda açıklanmış, daha sonra Alt Komite raporu okunarak konunun görüşmesine geçilmiştir. Belirtilen çeşitli fikirlerin ışığı altında tasarı eksiksiz hale getirildikten sonra onaylanmış ve oy çokluğu ile yeni sekil kabul edilmiştir.

Gündemin 2. ve 3. maddelerini teşkil eden konular TS. 52 «İğne Yapraklı Yuvarlak Yapı Ağacıları» Standardının revize edilmesiyle elde edilen iki ayrı tasarısı id. İnsaat Hazırlık Grubu yetkililerinin açıklamalarını dinleyen Teknik Kurul, bazı hususlarda tam aydınliga kavuşamalığı için, bu tasarıların, son sekli verecek, bir sonraki toplantıda görüslmesini kararlaştırmıştır.

«Asbestli Çimento, Basınçsız Pis Su ve Yağmur Suyu Boruları ile Boru Özel Parçaları» adlı tasarısı hakkında Alt Komite Raporu okunmuş, çeşitli resmi ve özel kuruluşların gönderdikleri müthalâaların tasarıya intikâl eden sonuçları gözden geçirilmiş ve yapılan oylama sonucunda, oy çokluğu ile kabul edildiği anlaşılmıştır.

Teknik Kurul, ayrıca bu standardın, bir yıl geçiş devresi bırakılarak mecburi yürürlüğe konması hususunda ilgili Bakanlıklara teklif yapılmasını da kararlaştırmıştır.

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «Yıldırımdan Korunma Tesisleri», «Aydınlatma Tesislerinde Kullanılan Lâmba Armatürleri», «Akım Ölçü Transformatörleri», «Gerilim Ölçü Transformatörleri», «Ayırıcılar ve Elle Kumandalı Açık Hava Tipi Kesiciler», «Emaye Bakır Teller» ve «Yalıtkan Yağlar» Standard Tasarıları Teknik Komiteleri tarafından hazırlanmaktadır.
- ★ «Anten Tesisleri», «Alternatif Akım Kaynak Makinaları» ve «Genel Kablo» tasarıları üzerindeki Hazırlık Grubu çalışmaları devam etmektedir.
- ★ «Elektrikte Kullanılan Sembol Harfler» tasarısı hakkında çeşitli yerlerden gelen mütalâalar Grupta değerlendirilmektedir.
- ★ «Değişken Dirençli Parafudrlar» ile «Direnç ve Kondansatörlerin Normal Değer Serileri» tasarıları da tamamlanmış olup, yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

İNŞAAT :

- ★ Ahşap doğramalara ait «Tablalı ve Camlı Kapılar» tasarısı, Teknik Komitesince tamamlanmıştır. Tasarı Hazırlık Grubu'nda görüşülecektir.
- ★ «Kırkdöküm Banyo Tekneleri ve Küvetleri», «Gazbeton Yapı Elemenleri», «Dolu Gövdeli Alçı Bölme Blokları» ve «Alçı Duvar Levhaları» tasarıları tamamlanarak Teknik Kurul'a sunulacak hale getirilmiştir.

MADEN :

Aralık ayı içinde ilgili yerlerden gelen mütalâalara göre, «Demir Cevherinden Alınan Numunelerin Hazırlanması» ve «Manganez Cevherinden Alınan Numuneler» tasarıları Hazırlık Grubu'nda görüşülmektedir.

MAKİNA :

- ★ «Demir ve Çelik Parçalarının Krozyona Karşı Fosfatlanması», «Motorlu Kara Taşit ve Traktör Makasları», «Fren Balatası», «İsi Eşanjörleri», «Kauçuktan Yapılmış Basınçlı Hava Hortumları», «Konveyör Kayışları» ve «Alaşimsız ve Düşük Alaşımı Çelikler İçin Arik Kaynağı Elektrotları» tasarıları Hazırlık Grubu'nda incelenmektedir.
- ★ Mütalâadan dönen «Ahşap İşleme Kalemleri», «Düzen Mili Santrfij Derin Kuyu Su Pompaları», «İçten Yanmalı Motorlar İçin Silindir Gömlekleri» «Tesfiyeci Kesikleri» ve «Şofben» tasarıları üzerinde, bu mütalâaların ışığı altında gerekli düzeltmeler yapılacaktır.

- ★ «Körükli Havagazı Sayaçları», «Sıvı Gaz ve Buhar için Kullanılan Kırdukum Vanalar», «Akaryakıt Tankı (Bina Dahili) ve «Kurşun Boru ve Boru Dirsekleri» tasarıları, Teknik Kurul'a sunulmak üzere derlenmektedir.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ :

- ★ «İç Elektrik Tesisatı Hesap Esasları», «İç Havagazı Tesisatı Hesap Esasları», «Sihhi Tesisat Hesap Esasları» konuları Standardlarını hazırlayacak olan Teknik Komiteler kurulmuştur.
- ★ «Ölçü Terimleri» tasarısı üzerinde Teknik Komitesinin Çalışmaları devam etmektedir.
- ★ «Yapılarda Ölçü Toleransları» tasarısı Hazırlık Grubu'nda incelenmektedir.
- ★ «Mikrokopi ve Mikrokopi Bazlarına İlişkin Terimlerin Tarifleri» ve «Çizgisel ve Açısal Boyut Toleransları» tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesince gözden geçirilmektedir.

TEKSTİL :

«Topsarda Distil Eterde Eriyebilen Maddelerin Tâyini», «Yünde Su Ekstraksiyonunun pH Kiyemetinin Tâyini», «Topsarda Diklorometanda Eriyebilen Maddelerin Tâyini» ve «Yüni Üre-Bisülfit Eriyığında Eriyebilme Muayenesi» tasarıları Hazırlık Grubu'nda olgunlaştırılmaktadır.

ZİRAAT :

- ★ Teknik Kurul'a sunulmuş bulunan «Çiğ Süt», Pastörize Süt» ve «Beyaz Peynir» tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesince incelenmektedir.
- ★ «Şarap Analiz Metodları» tasarımının olgunlaşdırılmasına Hazırlık Grubu'nda devam olmaktadır.

MÜTALÂADA OLAN TASARILAR

Elektrik :

Çelik Özlü Alüminyum İletkenler

İnşaat :

Çimento Kerpiç Stabilize Bloklar

Makina :

Beton Çelikleri

Markası ve Türk Siemens A.Ş.

Muzaffer UYGUNER

Bugün bir ülkede standard kurumları, yaptıkları standardlara uygun mal hazırlayan ya da imal eden firmaların malları üzerine, bu malların standardlara uygunluğunu belirtmek üzere kendi markalarını koymaktadırlar. Bilindiği üzere bu markalara standardlara uygunluk markası (Fransızca: Marques de Conformité aux normes, İngilizce: Marks Indicating Conformity with Standards) denilmektedir. Dergimizde yayınlanan «yabancı standard kurumları» ile ilgili yazılarda bu markalara da değinilmektedir. ISO içinde de, konuya bir çözüm yolu bulmakla görevli bir komite vardır (ISO/TC-73). 1951 yıldan buyana çalışan bu teknik komite, bazı rekamandasyonlar ve rekamandasyon müsveddeleri hazırlamış durumdadır. ISO/R 189 ve ISO/R 436 rekamandasyonlarının bulunduğu bu arada anımsayalım.

TSE de, Türk Standardlarına uygunluğu belirtecek markasını Sinaî Mülkiyet Müdürlüğü siviline 24531 numara ile tescil ettimiştir. Bilindiği üzere, bu marka bir ikizkenar dörtgen içinde TSE harflerinden ibarettir. Bu markanın kullanılması hakkında düzenlenen Talimat da Standard Dergisinin 12. sayısında yayımlanmıştır.

Batı ülkelerindeki uygulama da gözönünde tutularak hazırlanan bu Talimat ile TSE Markasının kimler tarafından, hangi mallar üzerinde, ne gibi şartlar ve taahhütler altında kullanılabileceği, tarafların bu marka üzerindeki karşılıklı hak ve vecbeleri düzenlenmektedir.

Markayı kullanmak için müraacaat etmeden ve anlaşma imzalanmadan bu markayı kullanmak mümkün değildir.

Marka genel olarak, bunu kulanınlara bazı menfaatlar sağlar :

a) Üzerinde standartda uygunluk markası bulunan malın standartda ya da şartnameye uygunluğu ihalelerde araştırılmaz;

- b) Üzerinde bu marka bulunan malın benzerinin ithalının yasaqlanması için yapılacak müracaatlarda yeni bir kalite araştırılması yapılmaz;
- c) Üzerinde bu marka bulunan mal, garanti olduguandan ve bozuk çıktığında —bazı kayit ve şartlar mahfuzdur— değiştirileceğinden, geniş tüketici kitlesi tarafından tercih olunur.

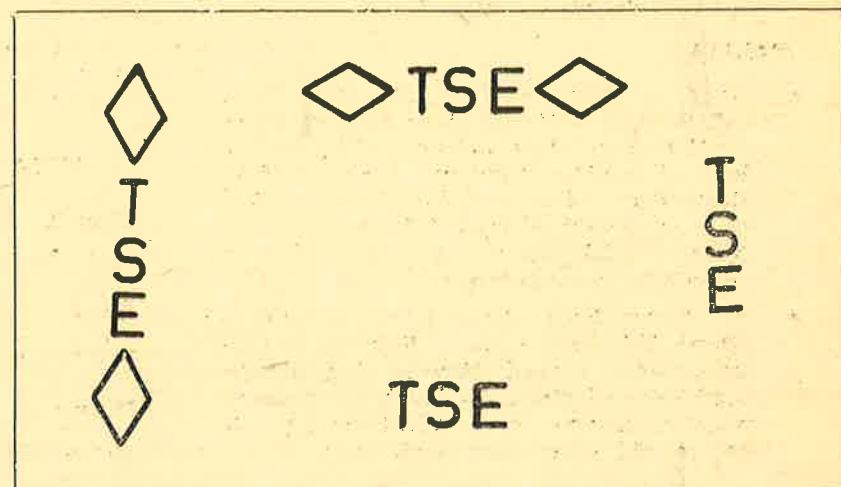
Talimat'a göre Enstitü, TSE Markasını kullanma müsaadesini alan firmaların bir listesini düzenleyip isteyenlere verecek, durumu ayrıca gazetelerle ve radyo ile halka duyuracaktır.

TSE Markasını kullanmak hulusunda ilk anlaşma Türk Siemens A. Ş. ile imzalanmıştır. Bilindiği üzere bu firma, çeşitli yer üstü ve yer altı kabloları imal etmek üzere kurulmuş olup Mudanya'da bir fabrika tesis etmiştir. İmalata geçen fabrikanın mamullerinin kalite kontrolu, Mudanya'daki kendi laboratuvarlarında yapıldığı gibiбелirli sürelerle Almanya'ya nümuneler gönderilerek oradaki Siemens laboratuvarında da kontrol yapılmaktadır. Yetkililerin ifadelerine göre iki laboratuvara yapılan muayene ve deneylerin sonuçları farklı olmamaktadır.

Almanya'daki Siemens AG., başlangıçta, bazı kalite bozukluğu olacağını düşünmüştür. Son gelen raporlara göre, Türk Siemens A.Ş. nin Mudanya'daki fabrikasında imal edilen kabloların, Almanya'da imal olunan kabloların kalitesine uygun bulunduğu da anlaşılmıştır. Bu durumu hayretle karşılayan Almanya'daki yetkililer, İran'ın kablo ithal isteğini Türkiye'de imal olunan kablolarla karşılamaya karar vermişler ve bu karar gereğince İran'a ihracat yapılmıştır.

TSE Markasını kullanma yolundaki başvurması üzerine, Talimat esasları çerçevesinde alınan nümunelerin tahlili de uygun sonuçlar vermiştir. Alınan nümuneler, İstanbul Teknik Üniversitesi ve ayrıca TSE laboratuvarlarında muayene edilmiştir. Yapılan bu muayene ve deneyler sonunda mamullerin standarda uygunluğu test edilmiştir.

Bundan sonraki safhada ise, «TSE Alâmeti Farâsının Kullanılması ile İlgili Talimat» gereğince hazırlanan anlaşma üzerinde karşılıklı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar da anlaşmaya iki tarafın yetkilileri tarafından Ankara'da imzalanmıştır.

Yazı başlığında bulunan ana markaya ilâveten uygulanacakları mamul çeşitlerine göre yeniden tescil ettirilen TSE markaları

A. Kosigin ve Ticaret Bakanınız Enstitüyü tesciflerinde TSE Başkanı ve Genel Sekreteri tarafından karşılanıp kendilerine «Hoş geldiniz» denirken

Misafir Başbakan ve beraberindeki heyet TSE binalarını geziyorlar

Misafir Başbakan TSE Tekstil laboratuvarında
Müdürlü Argun Dağeoğlu'dan izahat alıyor

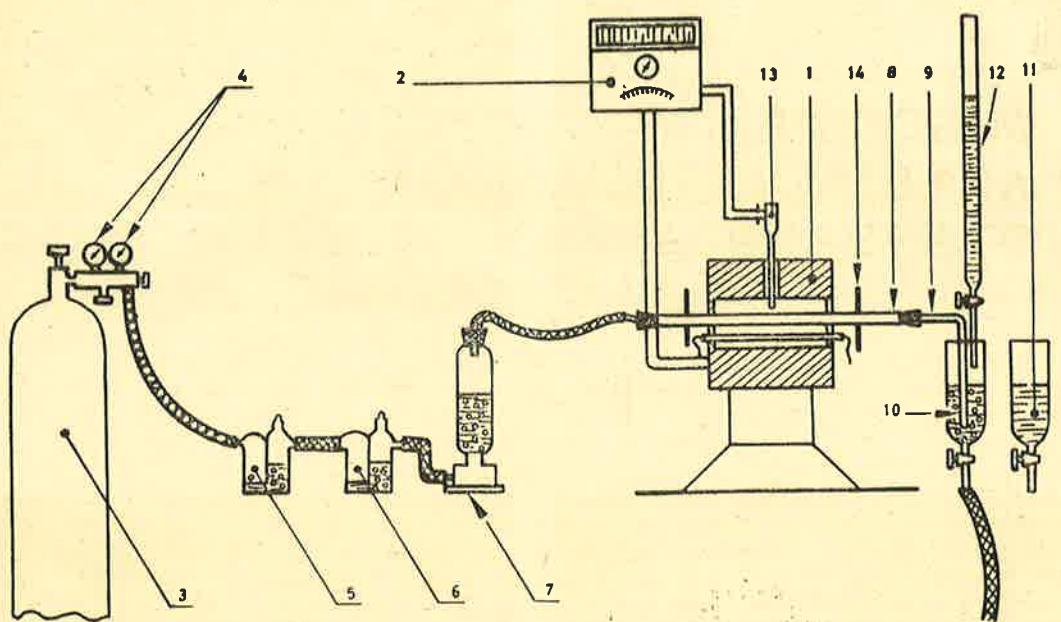
Sovyet Başbakanı A. Kosigin, Ticaret Bakanımız Sadık Tekin Müftüoğlu ve Müsteşar Mazlum Ataman, TSE Başkanından laboratuvarların genel durumu hakkında bilgi alıyorlar

SOVYET BAŞBAKANI A. KOSIGİN TSE' de

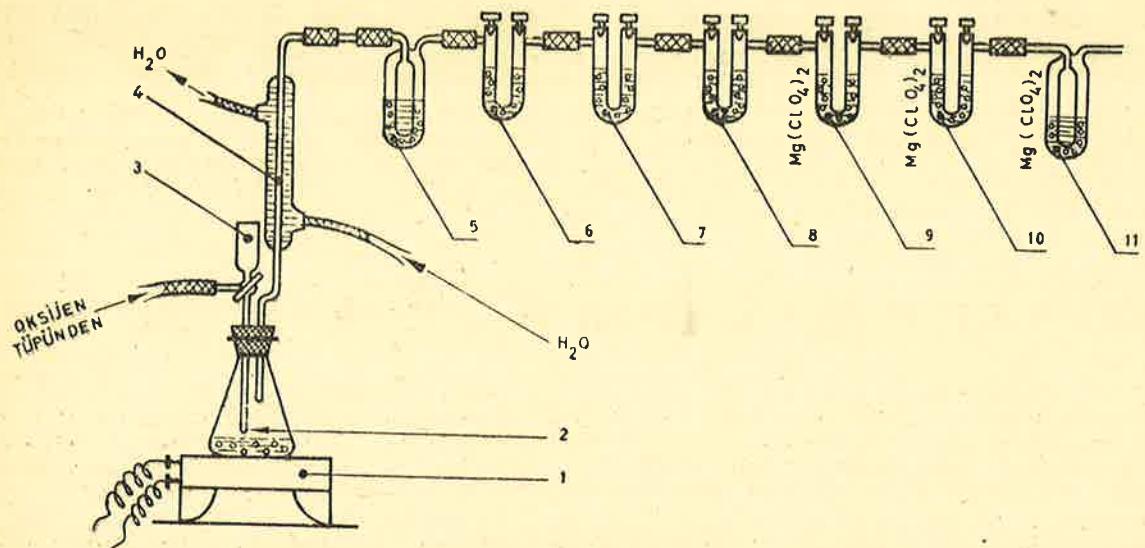
22 Aralık Perşembe günü TSE'de açılan Sanayi Sergisini gezen Sovyetler Birliği Başbakanı A. Kosigin ile beraberindeki heyet, daha sonra yanlarında Ticaret Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu ve Müsteşarı Mazlum Ataman da bulunduğu halde Türk Standardları Enstitüsünü ziyaret etmişler, Laboratuvarlar ve Enstitü'nün çalışmaları hakkında, Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'den izahat almışlardır.

Ziyaretten son derece memnun kaldığını her vesileyle belirten ve bilhassa çok ilgilendiği tekstil laboratuvarından çikarken, «haraso laborator - güzel laboratuvar» diye iltifat eden konuk Başbakan, TSE'den ayrılrken, arkadaşımız Taner Berkün'e aşağıdaki beyanatı vermiştir:

«Vakit çok az olduğu için Enstitü'nün faaliyetlerini etrafı surette göremedik. Standardlaştırma bütün ülkeler için çok önemli bir konu, Türkiye sanayisini yaratma ve ilerleme yoluna girmiş bulunuyor. Üretilcek sanayi mamullerinin çeşitlerini ve bunların standardla rıtm tesbit etmek, sınıf kalkınma için önemli bir görevdir. Size bu yararlı çalışmalarınızda başarılar dile rırm.»

KÜKÜRT TÂYİN CİHAZININ ŞEMASI

KARBON DİOKSİT TÂYİN CİHAZININ ŞEMASI

YENI Standardlar

- I -

MUAYENE VE ANALİZ METODLARI STANDARDLARI

Prof. Mecit İ. OKAY

Muayene ve analiz metodlarının birlik ve düzeni sağlamaası bakımından önemli olan ISO recommandasyonlarından bir kısmı TSE Teknik Kurlunca Türk standardları olarak kabul edilmiş bulunmaktadır. Laboratuvar Hazırlık Grubunca ISO'dan tercüme edilerek hazırlanan ve mangan cevherlerinin muayene ve analizlerinde uygulanmak üzere kabul edilen standardlar şunlardır :

- 1 — Kurşun tayini
- 2 — Karbon dioksit tayini
- 3 — Küükürt tayini
- 4 — Bakır tayini
- 5 — Toplam mangan tayini
- 6 — Alüminyum oksit tayini
- 7 — Arsenik tayini

Bu standardlar ile, bileşiminde çeşitli yabancı maddeler bulunması dolayısıyle analizi oldukça karışık ve güç olarak bilinen mangan cevherlerinin aynı laboratuvara veya başka başka laboratuvarlarda analizi yapılması halinde aynı sonuçlar elde edilmesi mümkün olmaktadır.

Mangan cevherlerinde küükürt tayini için denenmiş standard metodları yer almıştır. Mangan cevherlerinin bileşimindeki küükürt miktarının % 0.01 den fazla olduğuna göre iki değişik gravimetrik metod açıklanmış, gerekli cihaz ve reaktifler gösterilmiştir. Bu metodun prensibi, cevheri sodyum karbonat ve yükseltgen bir madde ile 800—900°C de ısıtmak suretile özgürlükle cevherin bileşimindeki pirit ve barit halindeki küükürt sodyum sulfata çevirmektir.

Mangan cevherinde karbon dioksit tayini için uygulanan standart metodun ilkesi, mangan cevheri nüümunesini asitle muamele ederek serbest hale gelen karbon dioksidi, sodyum hidroksitle em-

dirilmiş asbestten geçirilerek, absorb etmektedir. Buna ait cihaz ve gerekli reaktifler belirtilemiştir.

Mangan cevherinde kurşun tayini için kabul edilen standardda, gravimetrik ve volumetrik metodlar ayrı ayrı açıklanarak gerekli cihaz ve reaktifler gösterilmiştir. Gravimetrik metodda, kurşunun beraberinde bulunduğu diğer elementlerden önce sülfür halinde ayrılması, meydana gelen kurşun sülfür çökeltisinin amonyum asetattta çözülmesi ve bu çözeltisinin kurşunun amonyum molibdatla tekrar çöktürülmesi anlatılmaktadır. Bileşiminde yüzde 0.1 den daha az kurşun bulunan cevherlerde seviyeye —4— sulfat metodu ile volumetrik tayin yapılmaktadır.

Mangan cevherlerinde bakır tayini, PH sı 5—6 olan asetatlı ortamda bakır iyonlarının çözünmeyen salisilaldoksim kompleksi meydana getirmesi esasına dayanmaktadır. Bakırı, birlikte bulunduğu elementlerden ayırmak için, sodyum tiyosulfat çözeltisi kullanılarak, bakır çöktürülmektedir. Bakırın % 0,05 den az olduğu hallerde kullanılmak üzere dietil tiyo karbamat ile kolorimetrik tayin metodu, bunun için gerekli reaktifler ve işlemler açıklanmıştır.

Mangan cevherinde toplam mangan tayini için bizmutat metodu ile volumetrik permanganat metodu denenmiş standart metodları olarak belirtilemektedir.

Mangan cevherinde bizmutat metodu ile toplam mangan tayini, iki değerli manganın nitrik asit çözeltisinde sodyum bizmutat ile 7 değerli mangan yükseltgenmesi esasına dayanır. Meydana gelen permanganat asit ayarlı amonyum demir —2— sulfat ile indirgenmeye

ve demir —2— sulfatın fazlası ayarlı potasyum permanganat çözeltisi ile geri titre edilmektedir. Yükseltgene işleminin, bileşiminde serbest azot oksitleri bulunmayan ve 1:3 oranında seyreltilmiş olan bir nitrik asit çözeltisinde yapılması gerekmektedir.

Volumetrik permanganat metodunun prensibi ise, iki değerli mangan iyonlarını permanganatla 4 değerli mangan iyonlarına yükseltgemektir. Yükseltgene işleminde çinko oksitli nötürleştirilmiş ve çinko oksidin biraz fazlasını ihtiyaç eden sıcak (en az 80°C) potasyum permanganat çözeltisi kullanılmaktadır.

Mangan cevherinde alüminyum oksit tayini için kullanılan oksikinolin metodunun prensibi belirtilmekten sonra, gerekli reaktifler ve analizin yürüyüşü açıklanmaktadır.

Mangan cevherlerinde arsen tayini için kabul edilen standartda, esas olarak kolorimetrik metod gösterilmiştir. Bu metodun prensibi, arsenin, hidrojen sulfat ve potasyum bromür gibi indirgenler karşısında hidroklorik asitle destilasyonu ile beraberlerindeki yabancı maddelerden ayırmaktır. Indirgenmiş arsen 5 değerli hale gelinceye kadar nitrik asitle yükseltgenir sonra 5 değerli arsen, molibdik asitle sarı renkli arsено-molibdat kompleksini meydana getirir. Bu bileşik hidrazinle muamele edilerek mavı renkli arsen molibdat kompleksine çevrilir ve klorimetrik olarak analizi yapılır.

Böylece, yukarıda açıklanan standart muayene ve analiz metodlarının kabul edilmesi suretile, mangan cevherlerindeki bütün maddelerin duyarılıkla tayini mümkün olmaktadır.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

1966
Birinci Baskı

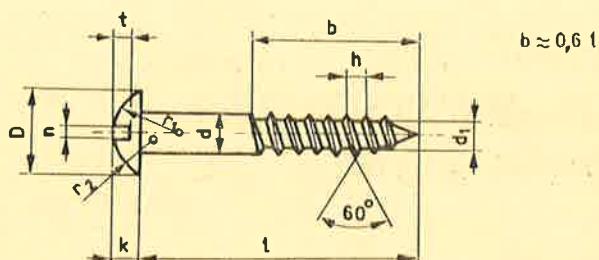
YUVARLAK BAŞLI AĞAÇ VIDALARI (Düz yarıklı)

TS 431 / 2

Slotted Round Head Wood Screws

UDK 621.882.24

Ölçüler mm dir

Çapı $d = 3\text{ mm}$ ve boyu $l = 20\text{ mm}$ olan çelikten yapılmış¹⁾ yuvarlak başlı bir ağaç vidasının kısa gösterilişi :

Yuvarlak başlı ağaç vidası 3 X 20 TS 431 / 2 Ç¹⁾

Çap d	(1,4)	1,7	2	(2,4)	2,7	3	(3,5)	4	(4,5)	5	(5,5)	6	(7)	8	(9)	(10)
d_1	1	1,2	1,4	1,7	1,9	2,1	2,4	2,8	3,1	3,5	3,8	4,2	4,9	5,6	6,3	7
D	2,8	3,4	4	4,8	5,4	6	7	8	9	10	11	12	14	16	18	20
h	0,6	0,8	0,9	1	1,2	1,35	1,6	1,8	2	2,2	2,4	2,6	3,2	3,5	4	4,5
k	1,1	1,3	1,5	1,7	1,9	2,1	2,4	2,8	3,1	3,5	3,8	4,2	4,9	5,6	6,3	7
Γ_1	2,2	2,7	3,2	3,6	4	4,5	5,2	6	6,8	7,5	8,2	9	10,5	12	13,5	15
Γ_2	1,1	1,4	1,6	1,8	2	2,3	2,6	3	3,4	3,8	4,1	4,5	5,3	6	6,8	7,5
n	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,8	0,8	1	1	1,2	1,2	1,6	2	2	2,5	2,5
t	0,7	0,8	0,9	1,1	1,2	1,3	1,5	1,8	2	2,3	2,5	2,7	3	3,5	4	4,5
Boy l	Ağırlık ²⁾ : kg / 1000 adet (7,85 kg / dm ³)															
7	0,121	0,173	0,245	0,344	0,425	0,624										
10	0,157	0,223	0,308	0,427	0,521	0,763	1,03	1,48	1,98							
(13)	0,187	0,226	0,377	0,510	0,631	0,895	1,22	1,71	2,24	2,95						
15	0,211	0,309	0,422	0,567	0,702	0,993	1,35	1,86	2,40	3,19	3,99					
(17)	0,340	0,465	0,625	0,766	1,09	1,47	2,01	2,60	3,44	4,27						
20		0,535	0,707	0,875	1,22	1,68	2,24	2,88	3,78	4,68	5,83					
25			0,848	1,06	1,47	1,97	2,62	3,37	4,37	5,45	6,66	8,89				
30				0,982	1,24	1,70	2,28	3,01	3,85	5,00	6,18	7,50	10,1	13,4		
35					1,43	1,93	2,60	3,39	4,34	5,55	6,91	8,33	11,3	14,9		
40						2,17	2,91	3,77	4,83	6,14	7,60	9,17	12,5	16,5		
45						2,42	3,22	4,12	5,31	6,73	8,33	10,0	—	18,1		
50						2,66	3,53	4,50	5,80	7,32	9,06	10,8	14,8	19,0		
(55)							—	4,88	6,28	7,95	9,83	—	—	—		
60							4,16	5,26	6,77	8,54	10,5	12,5	17,1	22,8		
70								6,03	7,74	9,72	12,0	14,2	19,4	25,8		
80								6,79	8,72	10,9	—	16,0	21,8	28,8		
(90)									—	12,0	—	17,7	—	31,9		
100									13,2	—	19,4	—	35,0			
(110)										—	21,1	—	38,0			
(120)										—	23,0	—	41,2			
(130)										24,8	—	44,3				

Parantez içindeki ölçüler zorunluk olmadıkça kullanılmamalıdır.

1) Malzeme (siparişte belirtilmelidir) :

Ç = Çelik , Pr = Pirinç , Al-A = Alüminyum合金

2) Yuvarlak başlı ağaç vidaları, çelikten başka malzemeden yapıldığında çizelgedeki ağırlıklar pirinç için 1,083 ve alüminyum合金 için 0,357 ile çarpılmalıdır.

«Sac Vidaları» ve «Ağaç Vidaları» Standardları

Sait YEŞEM

Makine Yüksek Mühendisi

Makine Hazırlık Grubu tarafından hazırlanan «Sac Vidaları» ve «Ağaç Vidaları» standardları Kasım 1966 tarihinde TSE Teknik Kurulunda Türk Standardları olarak kabul edilmiştir.

Geniş ölçüde kullanma yeri olan bu standardlar hakkında kısaca bilgi vereceğiz.

«SAC VIDALARı» STANDARDI :

Bu standard, aşağıda sınıfları gösterilen sac ve klavuz sac vidalarını kapsamaktadır:

1. Baş biçimlerine göre:

- Havsa,
- Yuvarlak,
- Mercimek havsa,
- Mercimek,
- Silindirik,
- Altı köşe başlı sac vidaları.

2. Yarık biçimlerine göre:

- Düz,
- Yıldız
- yarıklı sac vidaları.

3. Vira tarzına göre:

- Klavuz açmadan vira edilen
- Klavuz açarak vira edilen sac vidaları.

4. Uç şekline göre:

- Sivri,
- Küt,
- uclu sac vidaları.

Sac vidaları, kimyasal bileşimi ve mekanik özelliği aşağıda belirtilen semantasyon çerçevesinden yapılmıştır:

Karbon	C:	% 0,12-0,18
Silisyum	Si:	max % 0,35
Mangan	Mn:	max % 0,50
Fosfor	P:	max % 0,045
Kükürt	S:	max % 0,045

ve :

Rockwell — C sertliği (Sertleştilmiş durumda yüzeyde): min 60.

«Yapılış özelliği» bölümünde, sac vidalarının yapılışı, sertlik tabakasının kalınlığı, yüzey işlemi ile boyut, toleransları, ağırlık ve yıldız yarığının ölçülerini hakkında geniş çapta bilgi verilmiştir.

«Muayeneler ve deneyler» bölümünde ise, muayeneye sunulan sac vidalarından alınacak nümune mik-

tari ile yapılacak muayeneler gösterilmiştir.

Standarda uygunluğunu tespit için, sac vidaları aşağıda sayılan muayenelerden geçirilir:

- Gözle,
- Boyut,
- Sertlik,
- Baş koparma muayeneleri ve
- Kenar karbonsuzlaşmasının tayini.

Sac vidaları, pastan korunmak için asitsiz ince bir yağıla hafifce yağlandiktan sonra, 25 ile 1000 adet arasında muhtelif mikarda karton kutulara konulmak suretiyle paketlenir. Büyük vidalar ayrıca sandık, fiçı ve benzeri kaplar içine de konulabilir.

Bu standarda göre yapılmış bulunan sac vidalarının paketleri üzerine yapıştırılacak etiketlere aşağıdaki yazılar yazılır:

- Vidanın adı,
- Anma ölçütleri,
- Firmanın markası veya kısa adı,
- TS işaret ve numarası,
- Türk malî deyimi veya TM işaretleri.
- Paketteki miktar.

Ayrıca, standardın Ek bölümünde, adı sac vidaları takmak için, çeşitli malzemeden yapılmış saclara açılacak deliklerin çaplarını gösteren bir çizelge eklenmiş ve sac vidalarının kullanılmasında göz önünde tutulması gereken hususlar hakkında geniş malumat verilmiştir.

Çeşitli çaplardaki klavuz sac vidaları için açılacak deliklerin çap ölçütleri ilgili foylerde belirtilmiştir.

«AĞAÇ VIDALARı» STANDARDI :

Çeşitli malzemeden yapılan ağaç vidalarını kapsayan bu standarda vidalar aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

1. Baş biçimlerine göre:

- Havsa,
- Yuvarlak,
- Mercimek havsa,
- Dört köşe,

— Altı köşe başlı ağaç vidaları.

2. Yarık biçimlerine göre:

- Düz,
- Yıldız,
- yarıklı ağaç vidaları.

3. Yapıldıkları malzemeye göre:

- Çelik,
- Piring,
- Alüminyum alaşımı ağaç vidaları.

4. Bağlama şecline göre:

- Vira edilen,
- Çakılan ağaç vidaları.

Ağaç vidası yapımında kullanılan çeşitli malzemelerin kimyasal bileşimleri ile mekanik özellikleri aşağıda gösterilmiştir:

a) Çelik :

Karbon C. max % 0,311,
ve :
Çekme dayanımı: min 34 kgf/mm².

Akma sınırı: min 21 kgf/mm²,
Kopma uzaması ($L_0=5 d_0$) : min % 20.

b) Piring :

Bakır Cu: % 62-65,
Çinko Zn: Kalanı:

ve :
Çekme dayanımı: min 30 kgf/mm².

Kopma uzaması ($L_0=5 d_0$): min % 20.

c) Alüminyum alaşımı :

Magnezyum Mg. % 4,3 - 5,5,
Alüminyum Al: Kalanı (Mn ve Cr haric)

ve :
Çekme dayanımı: min 26 kgf/mm².

Kopma uzaması ($L_0=5 d_0$) min % 4.

Yapılış özelliği sac vidalarının giderdir. Ayrıca bu kısımda kaplama şekilleri hususunda bilgi verilmiştir.

Muayeneye sunulan ağaç vidalarından alınacak nümune, kenar karbonsuzlaşmasının tayini hariç, sac vidalarına uygulanan muayenelerden geçirilir. Paketleme ve etiketlemede de aynı hükümlere göre işlem yapılır.

RABAK

ELOKTROLİTİK BAKIR VE MAMÜLLERİ A.Ş.

TESİSLERİNDE YAPILAN MAMÜLLER

BAKIR

ÖRGÜLÜ TELLER	10 mm ² Kesitten itibaren
SOM TELLER	0.20 mm. kalınlıktan itibaren
LAMÂ VE ÇUBUKLAR	Muhtelif ebatta
BORULAR	6 mm. - 65 mm.

GÖZ TAŞI = BAKIR SÜLFAT

PİRİNÇ

ÇUBUKLAR	Yuvarlak - Altı köşe
BORULAR	6 mm. - 65 mm.
TELLER	Muhtelif çaplarda

ALÜMİNYUM LEVHA VE DİSK

(Her kalınlık ve çapta)

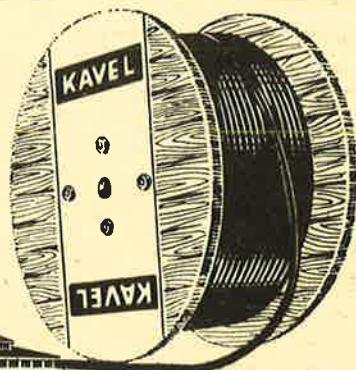
RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK
SURETİLE YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

Standard — 139

KAVEL

Kablo ve Elektrik Malzemesi Ltd. Şti.
İSTINYE - İSTANBUL

Daima standartlara uygun, Laboratuar kontrolünü haiz,
en üstün kalite imalat yapar

MAMÜLLERİ:

- Plastik İzoleli
- YERALTI KABLOLARI
- ANTİGRON KABLOLAR (Kurşunlu, Kurşunsuz)
- İÇ-DİŞ TESİSAT TELLERİ
- OTO ENSTALASYON TELLERİ
- ÖZEL İLETKEN ve KABLOLAR
- TELEFON TESİSAT TELLERİ
- EMAYE BOBİN TELLERİ (0.10 mm den 3 mm ye kadar)
- HAVAİ HAT TELLERİ
- PLÂSTİK BORU ve PROFİLLER
- HER ÇEŞİT SUNİ DERİ

Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 140

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARINI TANIYALIM

PORTEKİZ STANDARDLAŞTIRMA MERKEZİ

(INSPECÇAO — GERAL DOS PRODUTOS AGRICOLAS E INDUSTRIALES — IGPAI —)

Doğusu:

Portekiz'de standardlaştırma işlerini 1948 yılından beri, Ekonomi Bakanlığına bağlı Tarımsal ve Endüstriyel Ürünler Genel Münfettişliği, kendi bünyesindeki özel bir Konsey ve Büro aracılığı ile yürütmüştür.

1952 yılında kabul edilen Portekiz Standardlaşdırma Kanunu ile yine aynı Münfettişliğe bağlı bir Standardlaşdırma Merkezi kurulmuş ve bu konudaki faaliyetler daha düzenli bir şekilde yürütülmeye başlanmıştır.

Üyeleri :

Standardlaşdırma Merkezine şahıslar, kuruluşlar ve hatta ülke dışından diğer gruplar, en az 500 escudos olan yıllık aidatı ödemek şartıyla üye olabilmektedirler. Merkezin 1964 yılında bu şekilde 130 üyesi bulunmaktadır.

Gelirleri :

Her türlü Devlet yardımları, sanayici ve iş adamlarının yardımları ve standardlara uygunluk markası uygulamasından elde edilen meblağlar, bilimsel, endüstriyel, ticari ve tarımsal nitelikteki çeşitli kurumların ödenitileri, üye aidatları, standard satışları v.s. Merkezin yıllık gelirlerini teşkil etmektedir.

Kuruluşun Yapısı ve Standardlarının Niteliği :

Genel Münfettişlik bünyesindeki Standardlar Bürosu, standardlaşdırma ile ilgili bütün faaliyetlerden sorumlu olup, Sekreterlik, Dokü-

mantasyon Satış ve Araştırma olmak üzere dört ana bölüm halinde çalışmaktadır.

Bundan başka Genel Münfettişlik, istişiği nitelikteki Standardlaşdırma Konseyi, Standardlaşdırma Merkezi ve yeter sayıda teknik komiteler olmak üzere çeşitli teşekkürlerde sahip bulunmaktadır.

Kabul edilen Portekiz standardları bir yıl süre ile geçici uygulamaya tabi tutulmakta, bu süre içinde ortaya çıkan çeşitli görüş ve tenkitlerin ışığında yeniden düzenlenen standard, artık kesinleşmekte ve «Kesin Standard» adını almaktadır.

Kesin standardlara uyulması ihtiyaridir; ancak bazı özel durumlarda ve fakat ilgili kesin standardın yayımından en az bir yıl sonra mecburi yürürlüğe koyma sistemi uygulanabilemektedir.

Markası :

Standardlara uygunluk markasının kullanılmasına izin veren Yönetmelik 1956 tarihlidir. Bu markanın uygulanması, Tarımsal ve Endüstriyel Ürünler Genel Münfettişliğinin teşkil etiği özel bir komisyon tarafından yürütülmektedir.

Kontroller, Genel Münfettişliğin teknik elemanları, ya da ülkenin çeşitli bölgelerindeki yetkili kılınmış kimseler tarafından yapılmaktadır. Malların görülebilecek yerlerine konan markalar, yerine göre pul, plaka, etiket, mühür vinyet, tel kurdela v.s. şeklinde olabilmektedir. Markanın mutlak surette örneği verilen inisiyalleri ihtiya etmesi gereklidir.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI

: FARUK A. SÜNTER

MÜESSESE MÜDÜRÜ

: VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

: M. UYGUNER

MALİ VE İDARİ

: METİN KAYAALP

İŞLER MÜDÜRÜ

: İ. TANER BERKÜN

**BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ**

**: TÜRKİYE TİCARET ODALARı, SANAYİ ODALARı VE
TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ MATBAASI - ANKARA**

BASILDIĞI YER

**: TÜRKİYE TİCARET ODALARı, SANAYİ ODALARı VE
TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ MATBAASI - ANKARA**

TELEgraf ADRESİ

: STANDARD — ANKARA

TELEFON

: 17 91 24

POSTA KUTUSU

: 73, BAKANLIKLAR — ANKARA

İ L Â N T A R İ F E S İ

Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içeri ve arkası kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

A B O N E S A R T L A R I

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık 6 aylık Sayısı	12 Lira 6 Lira 1 Lira	ücreti ilâve edilir. Abone bedeline uçak postası

Yazilar, Derginin ve yazarin adı anılarak ıktibas olunabilir.

MİLLETLERARASI STANDARDLAŞTIRMA HABERLERİ

Hollanda'daki Kalite Kontrolü Kursu Sonuçlandı

KURSU BAŞARI İLE BİTİREN TSE MENSUPLARI F. G. YÖRÜKOĞLU ve M. YILMAZ YURDA DÖNDÜLER

«Avrupa Kalite Kontrol Organizasyonu (E.O.Q.C.)» «Hollanda Endüstri için Kalite Servis Kurumu» ve «Bouwcentrum» un ortaklaşa kurmuş oldukları Rotterdam'daki Milletlerarası Kalite Merkezi'nde düzenlenen 4 aylık «Enstrüstride Kalite Kontrolü Öğretmeni Yetiştirme Kursu» 15 Ağustos'ta başlamış ve 16 Aralık'ta sona ermiş ve TSE adına kursa katılan Fatma G. Yörükoglu ile Mehmet Yılmaz yurda dönmüşlerdir.

Arkadaşlarımızdan edindiğimiz bilgilere göre, ilk olarak düzenlenen ve bundan böyle belirli aralıklarla tekrar edilecek olan bu kursun amaçları söyle sıralanabilir :

1) İmalatta yüksek kaliteyi sağlamak için, kalite kontrolünün felsefesini ve uygulamalarını öğretmek,

2) Belirli bir endüstride entegre kalite kontrolünün hangi ölçüde uygalandığını analiz etme metodlarını öğretmek,

3) Seçilecek ihtisasına göre, özel endüstrilere ya da kamu sektörüne kalite kontrol konusunda yardımcı olmak.

15 Ağustos'ta başlayan kursa

Rotterdam'da yapılan kursa iştirak edenlerden bir grup, TSE Başkanı F. A. Sünterli görülmektedir. Soldan sağa : Mr. Ismail (Misir), Mehmet Yılmaz (Türkiye), Mr. Olasa (Arjantin), Mr. Djurović (Yugoslavya), Faruk A. Sünter, Mr. Sobhy (Misir), F. G. Yörükoglu (Türkiye), Mr. Gostincar (Yugoslavya) ve Mr. Petek (Yugoslavya).

Türkiye, İran, Pakistan, Hindistan, te elemanları» konusu üzerinde durmuştur. Arkadaşımız F. G. Yörükoglu'nun bir gemi uskuru fabrikasında ve M. Yılmaz'ın da Endüstri için Kalite Servis Kurumunda «standardlaştırma» konusunda yaptıkları 3 haftalık ikinci stajlarından sonra başlayan «öğretmen yetiştiriçi» dersler ise 16 Aralık tarihine kadar devam etmiştir.

TSE temsilcileri, kurs sonunda kursu başarı ile bitirdiklerini ve memleketimizde kalite kontrolu konusunda öğretici görev yapabileceklerini gösteren birer diploma almışlardır.

Kursun sonlarında, 8, 9 ve 10 Aralık günlerinde, topluca Emmen, Assen ve Groningen yakınlarındaki endüstri bölgeleri de gezilmiş ve 5 yıl kadar önce bir tarım alanı olan bu bölgelinin bu kısa süre içinde nasıl endüstri bölgisi haline geldiği yerinde incelenmiştir.

Dönüşlerinde, kalite kontrolü ile devlet mürakabesi arasındaki farkı, Hollanda'da nasıl tesbit ettiklerini soran arkadaşımıza şu izahatı vermişlerdir:

«Kalite kontrolü fabrikanın kendi elemanlarına yaptırdığı ve iyi mal hazırlamağı için, imalat sırasında özel bir kontroldür. Devlet mürakabesi ise mecburi standarda uygunluğu araştıran bir kamu kontrolüdür. Bu iki kontrol o kadar ayırdır ki, çalıştığımız fabrikada kalite kontrolundan geçen malları Devlet Kontrolörleri gözümüzün önünde reddetmişlerdir».

Kursa katılanlar öğretmenlerle birlikte toplu halde görülmüyorkar

ISO Konseyinin yeni üyeleri

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)ının icra organı olan Konsey'de üç yıllık hizmet süreleri dolmuş bulunan Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Belçika ve Macaristan'ın yerine yeniden seçimler yapılmış ve A.B.D., Fransa, İran ve Birleşik Arap Cumhuriyeti seçilmişlerdir.

Bilindiği gibi, ISO'nun kuruluşunda yapılan bir «Centlmen Anlaşması» gereğince, teşkilatın kurucuları olan A.B.D., Fransa, İngiltere ve Rusya'nın, 14 memleketin meydana getirdikleri Konseydeki üyelikleri her dönem sonunda yenilenmektedir. Bunların dışındaki ISO üyesi ülkeler ise, prensip olarak sıra ile Konseye seçilmektedirler. Türk Standardları Enstitüsü, 1962-65 yılları arasında ISO Konseyi üyeliği yapmıştır.

STACO Berlinde toplanyor

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)ının STACO Komitesi (Standardlaştırmanın Bilimsel Prensiplerini İnceleme Sürekli Komitesi) 1 Mart tarihinde Berlin'de toplanacaktır.

Bilindiği gibi, ISO'nun yüksek seviyedeki danışma organı olarak çalışan STACO'ya TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'de üye bulunmaktadır.

İngiltere'de Sigara Endüstrisi, metrik sistemi kullanmada ön alıyor

İngiliz Hükümetinin geçen Mayıs ayında, önemli bir reform teşkil eden, metrik sisteme geçiş programını kabulünden bu yana, önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu meyanda Teknoloji Bakanlığı'nın müşterek Parlamento Sekreteri, geçenlerde, Londra'da Imperial College'de yapılan BSI Standardlar Konferansında, metrik sistemin Dünya Öğüsündeki akışını durdurmak söyle dursun, yavaşlatmaya dahi imkân olmadığını ifade etmiştir.

Yine bu toplantıda konuşan Amerikan ASTM Başkanı Mr. Legget de İngiliz Hükümetinden gelen bu teşebbüsün, hayatı öne haiz olan bu konuda, bütün Kuzey Amerika'nın ilgisini yeniden alevlendirdiğini ve genel ilginin dikkatle ve ciddiyetle artmakta olduğunu belirtmiştir.

Konferansın ikinci günü yapılan 6 grup toplantısında, metrik sigaralardan makina áletleri endüstrisine kadar, bu değişikliklerin birçok yönleri ele alınmıştır.

Molins Machine Co. Ltd. adındaki Sigara Makinaları Firmasının standart mühendisi, sigara imalatının tarihçesi ve Dünya çapındaki metrik sigaraların mazisi hakkında ilgi çekici bilgiler vermiş ve metrik ölçülerin bu kümpanya tarafından 1818'de kabul edilmiş olduğunu, sigaraların daima metrik ölçülerle ölçüldüğünü ifade etmiştir. Baş Mühendis sunuları da ilâve etmiştir: Muhtemelen bunun sebebi de sigara kâğıdının Fransa tarafından ihrac edilmesi ve Fransa, Türkiye, İspan-

ya gibi Avrupa memleketlerinin ilk sigara imalatçıları olmalarıdır. Sigaraların uzunlukları yarımsar milimetre farklarla milimetre ile ölçüldüğü gibi, kalınlıkları da 0.1 milimetre farklarla imâl edilen sigara kâğıdı genişliklerine tâbidir.

Makina áletleri endüstrisinin metrik sisteme geçme konusundaki plânları hakkında izahat veren BSA Tools Ltd. Teknik Direktörü bu değişikliğin standardlaşdırma aracılığı ile maliyetlerin kontroluna imkân sağladığını söylemiştir.

“g” nin Standard Değeri

Yerçekiminden meydana gelen «g» tâciliinin yeni değeri, Hindistan Millî Fizik Lâboratuvarının Isı Dairesi tarafından 979.1387 gals olarak tesbit edilmiştir. Hindistan Standardlar Enstitüsü de, bu değeri, bütün ülke için standard referans değeri olarak kabul etmiştir. Bu değer, Millî Fizik Lâboratuvarında muhafaza edilen ve millî standard plâtin rezistanslı termometrenin kalibrasyonunda kullanılan cihazdaki suyun kaynama noktasına tekabül etmektedir. Hindistan'da normal ısı 27°C olarak kabul edilmiştir. Buna göre sonucu olarak, bir atmosferin değeri 0°C'de 760 mm. yerine, 27°C'de 765 mm.'ye eşit olmaktadır.

Bilindiği gibi, Japonya hariç diğer doğu ülkeleri, hâlâ Teddington, Potsdam ve Washington'da standartlaşırılmış bulunan değerleri kullanmaktadır.

STANDARD 'in

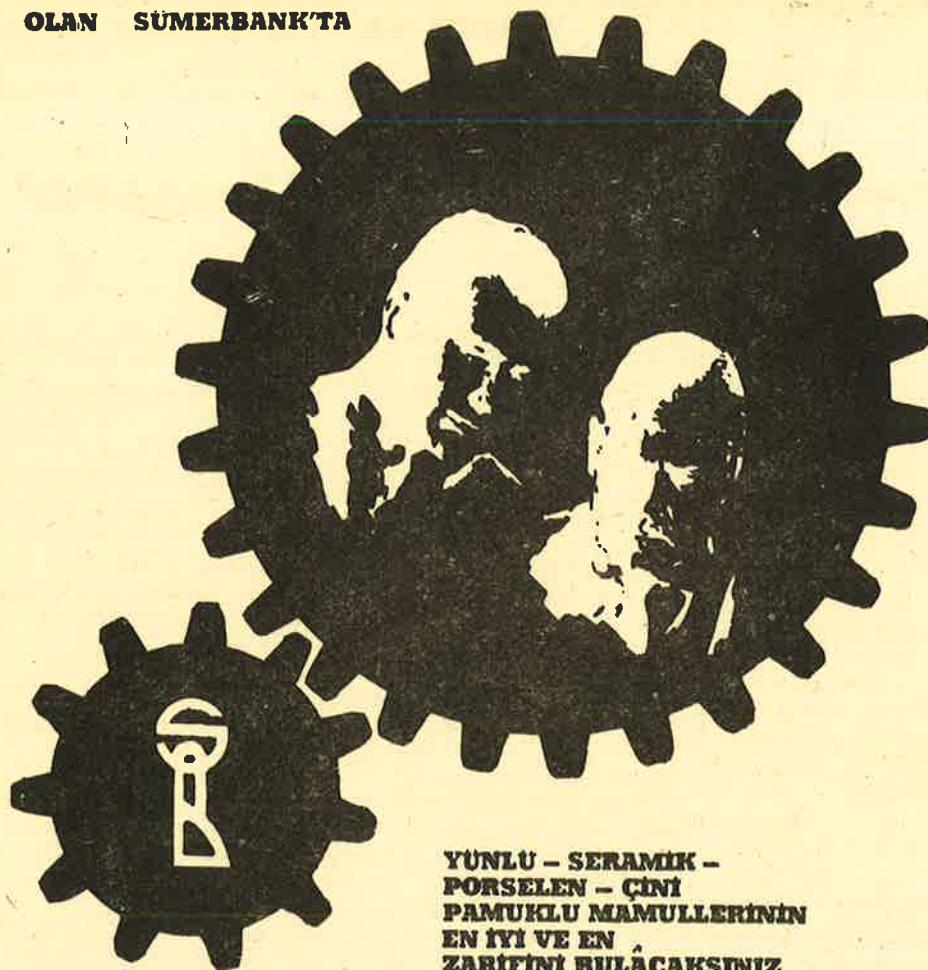
1966 CILT VE CILT KAPAKLARINI

Şimdiden İsteyiniz

Adres :

Türk Standardları Enstitüsü
P. K. : 73, Bakanlıklar - ANKARA

**ANA SANAYİ KOLLARIYLE
MEMLEKET HİZ METİNDE
OLAN SÜMERBANK'TA**

**YUNLU - SERAMİK -
PORSELEN - ÇİNİ
PAMUKLU MAMULLERİNİN
EN İYİ VE EN
ZARİFİNİ BULACAKSINIZ.**

Basın A . 12413 (141)

KILIÇOĞLU
Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli malları ile daima
müsterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 . 2105

PIRİNÇÇİ KÖYÜNDE STANDARD

Armağan ANAR

Üzerinde sonbaharın buğuları tüten kocaman bir vadi, vadinin en dibinden iki yandaki yamaçların en yüksek tepelerine kadar meyve ağaçları, yağmurun sindiremediği genç dallar üzerinde mevsimin solduramadığı sarıdır kırkı ziya kadar rengârenk yapraklar sanki dökülmenden yeşeriverecek kadar canlı. Bukadar hayat dolu bir tabiatın bu kadar sessiz olması hayret uyandırıyor insanda. Sessiz fakat neşeli. Bizi vadinin en yüksek yamacındaki Pirinççi Köyüne götüren yol bile kıvrak.

Pirinççi Köyüne yolu düşenin az olduğunu zannediyorum, çünkü Pirinççi Köyü beklenmedik bir dönemeçten içine daldığınız, bildiğiniz dünya ile ilişkisi yokmuş gibi kendi başına üssüz bucaksız bir alem kanısını veren bir vadinin bir köşeciginde kurulmuş. Daha köye varmadan içinizde bir heyecan doluyor. Orada bildiğinizden başka insanlar yaşamış gibi geliyor size. Hayalınız işliyor. Yolun her kıvrımında karşınıza çıkan yepyeni tabiat cümbüsünü baharda çiçekler, yazın meyveler, kışın sisler ile çeşit çeşit tahayyül ediyorsunuz. Böyle bir cennet köşesinde yaşayanlar gerçek dünya ile ilişkisiz olurlar diyorsunuz kendinize.

Derken variyorsunuz Pirinççi Köyüne. Aksam inmek üzereydi. Köyün paket taşlarile döşenmiş meydanında bir minibüsten, Ödemis'den alışveriş ve sinema gezmesinden dönen kadınlar ve çocuklar iniyor. Hiçbirinin melek kanatları yok. Hayret. Neşeli neşeli konuşuyorlar. Tertemiz geniş bir camekâni olan bakkal dükkânında lüks lambası yakılmış bile. Evlerin pencerelerinde güneşin son kızılılığı parlıyor.

Pirinççi Köyüne evleri ahşap. Hepsinin etrafında çepeçevre, geniş, üzeri saçakla örtülü balkonlar dolanıyor. Evler yerden yüksek. Kapılarına beş altı basamak merdivenle çıkılıyor.

Acaba Pirinççi Köyünün sakinleri neden bu biçim evler yapmış? Demek Pirinççi köyünün ihtiyaçları en ekonomik en elverişli ev tipi olarak bunu çizmiş. Hava şartları, yetiştirdikleri ürünlerin işlenme, depolanma problemleri en iyİ bu tip evlerle karşılanmış.

Pirinççililerin standard denen şeyden haberı olduğunu sanmıyorum. Ama standard Pirinççililerin içinden ve içinde yaşadıkları şartlardan doğmuş.

Pirinççi Köyünün iki de zeytinyağı fabrikası var. Birbirine rakip. İkisinde de mengeneler insan gücü ile döndürüliyor, zeytinler insan gücü ile sıkılıyor. Fabrikalar birbirine rakip ama çalışma düzenleri birbirine eş. Demek Pirinççi Köyünün fabrikacıları iptidai şartlar altında en verimli düzenin bu olduğunu anlamış. Orada da standardlaşmanın tabii olarak uygulandığını görüyorsunuz. Bunların ileriye ait planları da standardlaşmış. Gelecek yıl köye elektrik gelince — muhtar yaman, muhakkak getirecek elektriği — her iki fabrika da modern preslerden alacak ve insanları pranga mahkumu gibi çalıştırmağa son verip zeytinleri motor gücüyle sıkıracak. O zaman çıkaracağı zeytinyağının kalitesinin ne olacağını biliyor fabrikacılar. Bu gündeün standardını bildiği gibi.

Konusuyoruz zeytincilerle. Ağaçların bakım, zeytinin toplanması, toplanan zeytinleri içine koydukları çuvallar bakımından bir örnek hareket ediyorlar. Onlara kimse en iktisadî, en zaman kazandırıcı, malî en fazla değerlendirmeye metodlar sunlardır diye bir şey öğretmemiş ama onlar kendi sağduyuları ve tecrübeleri sonunda standardını koymuşlar bütün bu işlerin.

Velhasıl Pirinççi Köyü, standardlaşma reginin insanların içinden doğma olduğunun canlı bir misali gibi geldi bana.

Kooperatifçilik Kongresini takip edenler

Türk Kooperatifçilik Kurumu'nun VI. Kongresi TSE'de toplandı

KOOPERATİFÇİLİKİN YURT KALKINMASINDAKİ ÖNEMİ ÜZERİNDE DURULDU

Türk Kooperatifçilik Kurumu'nun VI. Büyük Kongresi 21 - 24 Aralık günlerinde Türk Standardları Enstitüsü salonlarında yapılmıştır.

Kongrenin açılışında Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ile Başbakan Süleyman Demirel'in mesajları okunmuş, daha sonra Ticaret Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu kürsüye gelerek kooperatifçiliğin yurt kalkınmasındaki önemini belirten bir konuşma yapmıştır. Bunu takiben, Kurumun Genel İdare Kurulu Başkanı Prof. Dr. Akif Erginay ile Yönetim Kurulu Başkanı Nusret Uzgören, kurum faaliyetleri ve kooperatifçilerin istekleri konularını belirten konuşmalarını yapmışlardır ve tebliğlerin okunmasına geçilmiştir.

Dört günlük çalışmalar sırasında uzmanlar tarafından çeşitli konularda verilen tebliğler sırasıyla tartışma konusu edilmiş ve son olarak Kongre Tertip Heyeti Başkanı Prof. Dr. F. Halil Örs yaptığı bir konuşmayla çalışmaları özetlemiştir.

Seri halinde hazırlanarak davetlilere dağıtılmış bulunan tebliğleri ve hazırlayıcılarını okuyucularımıza sunuyoruz :

Kooperatifçilik Yönünden Türk Tarımının Yapısı - Doğan Kayran, Milli Kalkınmada Kooperatifçiliğin Önemi - Miss Margaret Digby,

Türkiye'de Tarım Kooperatifleri ve Sorunları - Ord. Prof. Dr. Fahri Fındikoğlu,

Kooperatif İlkelerinin Tarım Kooperatiflerimizde Uygulanması - Doç. Dr. Z. Gökalp Mülâyim,

Memleketimizde Köy Topluluklarının Ekonomik ve Sosyal Sorunlarının Hallinde Kooperatifler - Leylâ Sayar,

Toprak Reformunda Kooperatifler - Dr. Tullio Botteri,

Tarım Kooperatifleri ile Devlet Arasındaki İlişki - Güngör Uras,

Kooperatif Eğitimi ve Tarım Kooperatifleri - Celâl Uzel,

Tarım Kooperatiflerinde Finansman Sorunu - Nurettin Hazar,

İşgücü İhracı ve Köylerde Kooperatifleşmenin Başarı Şartları - Mesut Başkaya - Mukbil Birerçin,

Aralık ayında yayınlanan Türk Standardları

TS No.	Standardın adı	Fiyatı T.L.
TS 198	Bezli Kauçuk V Kayışları	11,-
TS 238	Roga Metodu ile Kömürün Kalıplasma Gücünün Tayini	4,-
TS 240	Deney için Standard Atmosfer Şartları, Kondisyonlama ve Klima Ölçümü	6,-
TS 275	Sert PVC Plastik Pis Su Boruları ve Boru Parçaları	8,-
TS 302	Hassas (Presizyon) Çelik Borular (Dikizsiz veya Kaynaklı)	10,-
TS 315	Pamuk Küspesi (Çiğit Küspesi)	5,-
TS 316	Aycıçığı Tohumu Küspesi	5,-
TS 317	Yerfıstığı Küspesi	5,-
TS 318	Susam Tohumu Küspesi	5,-
TS 319	Haşhaş Tohumu Küspesi	5,-
TS 320	Keten Tohumu Küspesi	5,-
TS 321	Soya Küspesi	5,-
TS 322	Kolza Tohumu Küspesi	5,-
TS 323	Fındık Küspesi	5,-
TS 353	Kutulanmış Balık Konserveleri Genel Esasları	5,-
TS 354	Kutulanmış Sardalya Konserveleri	2,-
TS 403	Mangan Cevherlerinin Kimyasal Analiz Metodları Küktür Tayıni	4,-
TS 406	Beton Duvar Briquetleri	8,-
TS 418	PE (Polietilen) Plastik Borular	7,-
TS 419	El ve Makina Dokusu Antep Kileri	10,-

YURTTAN HABERLER

SANAYİ SERGİSİNDE TSE KÖSEİ

SANAYİ SERGİSİ TSE'DE AÇILDI

Sovyetler Birliği Başbakanı A. Kosigin'in memleketimizi ziyareti dolayısıyla sinai gelişmemizi ve mamlükerimizi toplu bir şekilde göstermek amacıyla Türk Standardları Enstitüsü'nde bir Sanayi Sergisi açılmıştır.

TSE Sitesinde 320 m² kapalı ve 1560 m² açık olmak üzere 1880 m² lik bir alanı kaplayan sergide kamu ve özel sektör kuruluşlarımız yer almıştır. Sergi hazırlıkları içraî ve teknik olmak üzere iki ayrı komite-nin nezaretinde yapılmış ve bu komitelerde Ticaret Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı ve T. Odalar Birliği'nin yetkili temsilcileri yer almıştır. Kamu Sektörü bölümünde yer alan Sümerbank, Türkiye Petrolleri A.O., Etibank, Makine ve Kimya Endüstri Kurumu, Tekeş Müdürlüğü, T. Demir ve Çelik İşletmeleri, T. Cimento Sanayii A.Ş., T. Seker Fabrikaları A.Ş., Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş., Azot Sanayii T.A.Ş., T.C.D.D., Karayolları Genel Müdürlüğü, T Ziraat Donatım Kurumu, SEKA gibi kuruluşların yanı sıra T. Odalar Birliği'nin yönetiminde tanınmış özel sanayi kuruluşlarımız da çeşitli mamüllerini teshir etmişlerdir.

Türk Standardları Enstitüsü de sergiye, çeşitli faaliyetlerini ve yayınlarını belirten iki büyük pano ile katılmış, ayrıca sergide təşhir edilen ve TSE'ce standardları yapmış bulunan məməlülər de TSE markası ve standard numaraları ile ilgili standarda göstərilmişdir.

Sergi açıldığı 22 Aralık günü, o sırada memleketimizin misafiri olarak Ankara'da bulunan Sovyetler

Birliği Başbakanı A. Kosigin ve beraberindeki heyet tarafından gezilmiş, konuk Başbakanı sergide Ticaret Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu, Müsteşarı Mazlum Ataman, sergiye katılan çeşitli kuruluşların genel müdürleri ve TSE Başkanı Faruk A. Sünter karşılamışlardır.

A. Kosigin'in TSE'yi ziyareti
hakkındaki haber ve resimleri 13 ün-
cü sayfada bulacaksınız.

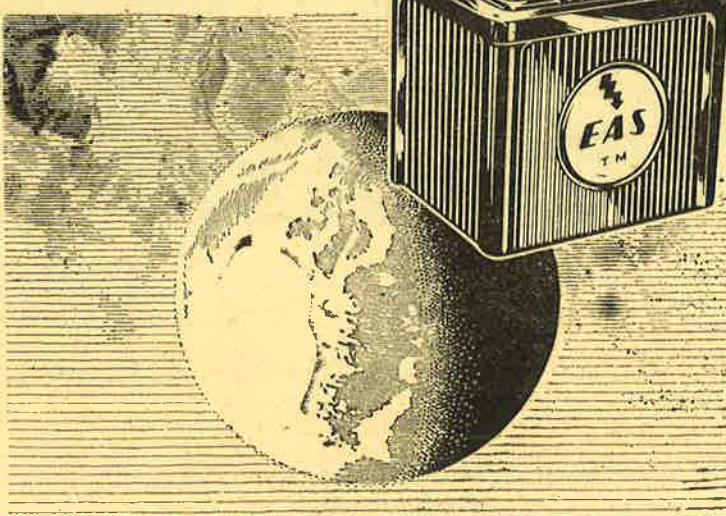

Sanayi Sergisinden bir görünüş

EAS TUDOR

Dünya Akü teknünün zirvesinde

Akümülatörlerini yapmak için mutlaka : Üstün teknigue, ilme ve tecrübe ihtiyac vardır.
Sizi yanıtlayabilecek her türlü taklitlerinden sakınmanız manfaatinizi sağlar

EAS - TUDOR

Aküler İngiliz OLDHAM ve İSVEÇ - TUDOR firmalarının patentleri ile imâl edilmekte olup üstün bilgi, ve çok ileri teknünün eseridir.

EAS - TUDOR

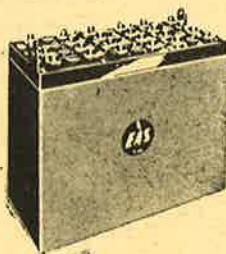
Aküler % 100 Türk sermaye ve emeğiñin mahsüllüdür
HAKİKİ DRY CHARGE YALNIZ EAS DA BULUNUR

KİME SORARSANIZ SORUN

- HERKES SİZE YİNE

EAS

DIYECEKTİR

AKÜ İMALAT ÇEŞİTLERİMİZ:

STARTER Her kapasitede 1 yıl garanti
TRAKSİYONER Kaldırıçalar için 3 yıl garanti
STASYONER Telefon ve sobit lesiter için
5 yıl garanti

EAS EBONIT ve AKÜMÜLATÖR SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ Yakacık - Kartal Tel : 53 36 53 - 53 36 54

REKLAMCILIK

Standard — 143

BİRİNCİ BEŞ YILLIK KALKINMA PLÂNININ

1967 PROGRAMINDA STANDARD

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plâni'nin sonuncu dilimi ile ilgili 1967 programı 14.12.1966 tarihli ve 12477 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır.

1967 Programında, eski yıllar programlarında olduğu gibi, standard ile ilgili hususlara da yer verilmiş bulunmaktadır. Yapılan incelemede tesbit olunan standardlarla ilgili hususlar aşağıda gösterilmiştir :

A — Tarım Sektörü :

Tarım Sektörü ile ilgili standard konularına fazla yer verilmemiştir, bu programda. Eski yıllardaki çalışmaların bitirilmesi öngörmüştür, diye düşünmek gerekiyor. Programda (Resmî Gazete S. 25) merinos yünleri hakkında «*lif kalitesinin sanayiin ihtiyacı*» karşılayacak ölçüde olması gözünde tutulacak» tedbirî yer almıştır. Böylece bir yandan sanayiin ihtiyacı tesbit olunacak ve öte yandan da yetişirme işleri buna göre düzenlenecektir.

B — Maden Petrol Sektörü :

Programda, madenlerle ilgili standardlaştırma öngörmüş değildir.

Petrol ile ilgili olarak (Resmî Gazete S. 34), «*Petrol ürünleri kalite denetiminin daha etkili olabilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.*» cümlesine rastlanmaktadır. Buradaki «kalite»nin hangi «kalite» olduğu belli değildir. Bu konuda bir Türk standartı da yoktur. Uluslararası hangi kalitenin söz konusu edildiğini de bilmiyoruz. Bu kontrol kimin yapacağı da belirtilemiş değildir. Kontrol yapacak merci herhalde çıkarılacak izahnamede gösterecektir.

C — İmalât Sanayii Sektörü :

İmalât sanayii alanında standardlarla ilgili hususlar, öbür sektörlerde göre, biraz daha genişir.

1 — İçki sanayii ile ilgili bölümde (Resmî Gazete S. 42), «*Tarım Bakanlığı, kalite şarap imaline elverişli üzüm türleri konusunda*

bir araştırma yapacak ve bu tür üzümlerin yetiştirmesini teşvik edecektir.» denilmektedir. Bu tedbir de, tarım sektörü ile ilgili görülebilir ve merinos lifleri gibi iki yönlüdür. Kalite şarabı elde edilmesi elbette bu tip şarabı verecek üzere bağlıdır. Bu yüzden, standardla ilgili çok önemli konudur bu.

2 — Deri ve kösele sanayii bölümünde de bu karakterde bir tedbir yer almıştır: «*Ham derinin üretim, muhafaza ve taşınması için gerekli denetim ve eğitim çalışmaları*» yürütülecektir. Bilindiği üzere ham derilerle ilgili standard yayımlanmış ve mecbûrî de kilinmiştir. Tarım Bakanlığı derilerin yüzümlüyle ilgili tedbirler de almıştır. Programdaki bu tedbir eğitim ve denetimle ilgili bulunmaktadır.

3 — Lâstik sanayii ile ilgili olarak, «*dönen tekerlek sayısına göre hazırladığı boy ayrimından yararlanılarak bunların yurd içinde yapımı*»nın sağlanması öngörmüştür. Bu «*boy ayrimı*» bir «*boyut standarı*» olarak değerlendirilmelidir (Resmî Gazete S. 53).

4 — «*Plastik mamüllerden en çok kullanılan ve standardlaştırılması gereklî olanlar tesbit edilecek ve bu standardların uygulanması sağlanacaktır.*» (Resmî Gazete S. 55) Bilindiği üzere TSE, bunlardan bazı mamüllerin standartını hazırlayıp yayımlamıştır. TS 201, TS 212, TS 274, TS 275, TS 338, TS 340, TS 350, TS 418 bu arada anılabılır.

5 — «*Cimento üretiminin kısa sürede artırılması zorunlu sebebiyle, mukavemet ve kaliteyi olumsuz yönde etkileyebilecek ölçüde katkı maddesinin kullanılmasını sağlamak üzere cimento standartının değiştirilmesi için Türk Standardları Enstitüsünde başlanmış çalışmalar hızla tamamlanacaktır.*» (Resmî Gazete S. 60) Uçucu küllerin katılması ile ilgili çalışmalar son safhaya gelmiştir.

6 — Madenî eşya sanayii ile ilgili tedbirler arasında şu tedbire de yer

verilmiştir : «*Perakende imalâtin doğurduğu malîyet yüksekliğini ortadan kaldırılmak için ana malların standardlaştırılması ve tipleştirilmesi gereklî görülmektedir. Bu amaca Sanayi Bakanlığı gözetiminde Sanayi Odaları ve Makina Mühendisleri Odası uzmanlarından kurulu bir grup standardlar konusunda gerekli çalışmaları, Türk Standardları Enstitüsü de ilgili standardların hazırlanmasını çabuklaşdıracaktır.*

D — Ulaştırma Sektörü :

Ulaştırma Sektörünün haberleşme ile ilgili Radyo ve Televizyon bölümünde yer alan tedbirler arasında (Resmî Gazete S. 105) «*İmalâci ve montajciların yaptıkları alıcı radyoların kalitesi ve standardları Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna belirtilecek ve denetlenecektir*» cümlesi de bulunmaktadır.

E — Konut Sektörü :

Konut sektörü tedbirlerinin «*araştırma ile ilgili*» olanlarının birincisinde şu husus öngörmüştür: «*İmar ve İskân Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu ve «*Türk Standardları Enstitüsü*» ile işbirliği yaparak, ucuz yapı malzemesi ve yapı tekniklerinin geliştirilmesi yolundaki çalışmaları yoğunlaştırıracak, bu malzeme ve tekniklerin uygulamada denemesi ve toplu yapıda kullanılması için çeşitli uygulayıcı kuruluşlarla ilişkî kuracaktır.*» (Resmî Gazete S. 109). İmar ve İskân Bakanlığı bu konudaki çalışmalarını 1966 yılında sürdürmüş olup iğne yapraklı ağaç ve kavak ahşabının civi tutma yeteneğinin tesbiti, doğal hafif agregalarla yapılan hafif beton blokların duvar elemanı olarak özelliklerinin tayini, Türk cimentoları ile yapılan betonlarda *Abraams* mukavemet formülündeki (A) ve (B) katsayılarının deneyeyle tayini, sertleşmiş betonda cimento dozu tayini, uçucu küller ve doğal puzozolanlarla ruberoit, karofayans, yapılı kireci, beton-taş döşeme plâkları üzerinde araştırmalar yapmıştır.

M. E. U.

Standardlaştırmadanın Ekonomik Veçheleri

(Başterafta 5. sahifede)

Standarlaştırmadan önce 21 çeşitli çapta somun kullanılmakta ve her bir çeşidin tüketimi, azalan bir seyir içinde şekil 1 (a) ve 1 (b) de gösterilmektedir.

Standarlaştırmadan sonra sedefce 13 tip kullanılmaya başlandı, bunların tüketimini de yine azalan bir seyir içinde şekil 2 (a) ve 2 (b) de görüyorsunuz. Şekil 1 (b) ile şekil 2 (b), bu defa şekil 3 olarak birlikte gösterilmiş ve kullanılan tiplerdeki azalma da belirtilemiştir. (% 38).

Şekil 4 ise, ortalama stok miktarlarının karşılıklı olarak gösterdikleri döngüsü ifade etmektedir. Optimum stok miktarının, ihtiyacın kare köküne göre değiştiği hesaba katılmıştır.

Grafiklere göre, stoklardan elde edilen tasarruflar şu şekilde analiz edilebilir :

— İdarî masraflardan tasarruf 8 muhtelif çeşidin herbiri için 60 - 70 Fr. hesabıyla yılda 500 Fr. (21 tip, 13'e indirilmiştir)

— Mali masraflardan tasarruf ise yılda yüzde 12 hesabıyla (ki, bu oran stok hacmine göre değişebilir) orijinal masrafların yüzde 22'si kadardır.

2.4 Serilerde Üretim :

Üretimde serilerin uzatılması parça başına maliyeti düşürür.

Bu sonuc, bir taraftan sabit masrafların daha geniş bir alana yayılması, diğer taraftan işçi hünerinin daha da artması sebebiyle elde edilir. Bu arada, son olarak, imalatta kullanılan makinaların mükemmel yetinin rolünü de belirtmek gerekir.

Maliyet fiyatındaki bu azalma ile ilgili olarak Mr. Albert Caquot bir kanun ortaya koymustur. Mr. Caquot'un kanununa göre, serideki bir ünitenin imalat maliyeti, seri uzunluğunun dördüncü dereceden kökü ile ters orantılı olarak değişmektedir.

Şekil 5, bu kanunu bir diyagram halinde ifade etmektedir.

Örneğin, seriyi 2 misli uzatırsak, her elemannın maliyetinde yüzde 15 bir azalma olur.

Muhakkak ki, Mr. Caquot'un kanunu, matematik olarak doğru değildir; sadece uzun tecrübelerin ortaya koyduğu bir eğilimi ifade etmektedir. A. B. D. Denizyolları Komisyonları tarafından, seri halde imâl olunan gemiler ve T 2 tankerleri hakkında 1942 - 45 yıllarında yapılmış bulunan bir etüd, bu konu için iyi bir örnek teşkil etmiştir. Gemi yapımcıları ve Gemi Makinaları Sendikası Başkanı Mr. Rone Fould'un bir ara-

tmasından alınan şekil 6, gerçek maliyetlerle, teoriyi karşılaştırması yönünden ilgi çekicidir.

Bununla beraber, örnek olarak alınan üretim, tam kapasite ile devamlı imalât yapılan savaş yıllarına aittir.

Normal dönemlerde ise üretim, tüketime bağlı olarak azalır veya artar. Bu sebeple de sürekli bir görüntüye sahip değildir. Mr. Frontard ve Legent - Fournes Caquot kanunu, ekonomik seriler kanunu ile değiştirmeyle teklif etmişlerdir. Buna göre, optimum stok seviyesi, tüketim miktarının kare kökü olarak değişiklikler göstermektedir. (Şekil 7, bu değişkenliği ifade etmektedir). Görüldüğü gibi, ünite maliyeti, tüketimin bir fonksiyonu olmaktadır. ($S =$ Serilerin uzunluğu, $P =$ Ünite maliyeti).

Boylelikle, Caquot'a göre daha doğru ve yaklaşık sonuçlara varılabilmiş, matematiğe başvurmadan fakat yine bilimsel bir hava içinde problem ele alınmıştır. Grafikten anlaşılacağı gibi, tüketim 2 misline çıkınca maliyette yüzde 10 düşme, 3 misline çıkınca da, yüzde 15 bir düşme elde edilmektedir.

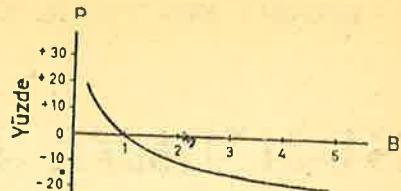
Bu kanun özellikle, düzenli aralıklarla çalışan imalatçı, firmalara ve standardları sabit kılan elemanlara ya da daha uzun seriler meydana getirmek için standardlarının sayısını azaltan firmalara uygulanabilir. Fakat kanun daha çok millî ekonomiler için uzun vadeli planların hazırlayıcıları için ilgi çekicidir. Gerçekten, bu kanun rakamlarla, belirli bir mamullün çoğalan tüketimi ile, onun maliyet fiyatının üzerindeki artma temayüllü arasında ilişkiler kurar.

3 - İŞLETME İÇİ STANDARDLAŞTIRMA YOLUYLA ELDE EDİLEN TASARRUFLAR MIKTARININ DEĞERLENDİRİLMESİ :

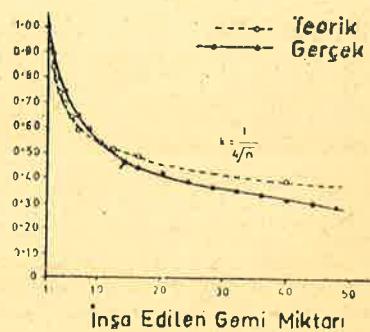
3-1. İlk önce, basit bir şekli, örneğin tiplerin azaltılması konusunu ele alalım.

3.1.1 Amerika'da kurulmuş bulunan özel bir okul, basitleştirme adı altında özellikle tip sayısının azaltılmasını tavsiye etmektedir. Bu tavsiyeyenin esasını, teknik bazı ayrıntılardan çok, satış ya da kullanılan miktarları belirten istatistiklerin kılavuz olarak ele alınması teşkil eder. Sonuç olarak en çok ve sık kullanılan tipler kalacak, diğerleri elimine edilecektir.

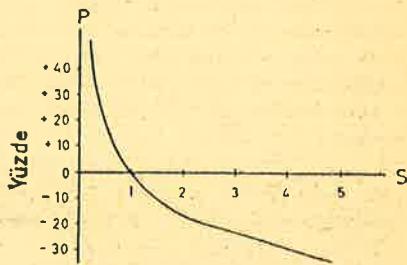
Böyle bir operasyonun oldukça faydalı olduğunu çok görmüşüzdür. Fakat bu fayda hiç bir zaman, olduğundan daha çok tahmin edilmelidir. Günümüzün sınai ve ticari

Şekil : 5

Şekil : 6
Caquot Kanunu ile gerçek üretim maliyetinin karşılaştırılması

Şekil : 7
Tüketim hacminin fonksiyonu olarak maliyet fiyatındaki değişiklikler

uygulamaları ışığında bu şekilde bir tip azaltma operasyonu sonucu, maliyet fiyatlarında % 5 bir düşme beklemek uygun olur.

3.2 Şimdi, tüm istatistik değerlerinin kabul edildiği bir metod yerine, firmaların, her malzeme, eleman, ya da mamül ile ilgili teknik özelliklerini göz önünde bulundurduklarını ve bunların herbiri için rasyonel bir standard hazırladıklarını düşünebiliriz. Bu halde, maliyet fiyatını 2 ya da 3 misli düşürmek mümkündür. (% 10 - 15)

3.3. Sonuç olarak firmanın, mümkün olan ölçüde millî standartları göz önünde bulundurduğunu, gerek ikmâl kaynaklarını, gerekece müsterinin isteklerini uygun bir ölçü içinde birlestirebildiğini kabul edelim, bu takdirde maliyeteki düşme ve elde edilecek ticari değer, maksimum seviyeyi bulur. Bu tip bir standarlaşturma faaliyeti ile % 20 bir tasarrufa ulaşmak olağan bir hale gelmiştir.

3.4 Sırasıyla % 5, % 10-15 ve % 20 tasarruf edilebileceğini görmüş bulunuyoruz. Bu oranlar artık standarlaşturma faaliyetine başlamak için yeter ölçüde bir sebep teşkil etmektedirler.

SUMMARY OF CONTENTS

SHOOTING SEEDS

p. 3

Following the tradition of the press, a review of the stages reached, the roads travelled and the results obtained in the field of standardization at the close of 1966 is felt desirable.

TSE, as a result of concentrated work during the last few years has increased the number of standards to 433.

As, in accordance with an inquiry carried out by STACO (the scientific committee of ISO) an average of two years is required for completing a standard when speediest methods are used, TSE's successful achievements can be appreciated all to more. The most important aspect of this satisfactory result is the role played by hundreds of our scientists and experts who willingly take part in the cause of standardization in our country. The increasing number of such persons is TSE's greatest asset for its future work.

TSE began to take part in international organizations in 1955 and has always received due attention whenever it represented Turkey abroad.

During the last twelve years, progress has been made in this respect too. TSE completed its three-year membership of the ISO Council in 1966. In the same year, it became a member of the Advisory Group for agricultural products of OECD and was elected to the Vice Presidency until 1967 at Geneva at the annual meeting of the European Agricultural Council.

These are a few recent examples. TSE officials, participating in meetings for citrus fruits and hazelnuts, traditional Turkish products, were elected to the presidency or encouraged for such high positions.

At the close of 1966, TSE can be said to be a well esteemed partner in the standardization world, with its prestige increasing from day to day.

TSE achieved its present status with the possibilities provided for it by Statute 132. In the meantime, TSE speedily established its laboratories and put up its buildings which were instrumental in speeding up TSE's work.

The TSE complex of buildings of 12,000 square meters of which 7000 squares meters are allocated to laboratories and 2000 square meters to the training center, meets a much desired need in the service of our country. Many of ISO, IEC and CEE meetings which, until recently used to be held only in other countries, are now being held in Ankara and many conferences on standardization are now being arranged because TSE can accommodate these at a level similar to those of contemporary civilized countries.

TSE also opened its doors to the Prime Ministry, the Scientific and Technical Research Institution, the

National Productivity Center, Hacettepe Medical School, the State Planning Organization, and the Ministry of Foreign Affairs for national and international meetings, seminars and conferences to be held in its spacious auditorium.

TSE also completed the work regarding the «mark for conformity with standards», which it undertook to assist in the control of implementation of compulsory standards, and implemented it for the first time towards the end of 1966.

The TSE mark to be affixed on the products of factories or of manufacturers who have faith in the quality of their production, will give pride to the supplier of such products and confidence to the buyer. TSE, carrying out periodic inspection on these products, will feel the satisfaction of serving the country in a new way. We believe that further development of this system will be an important means of regulating the market.

TSE, besides the «mark of conformity with standards», is working on spreading over the country the concept of «quality control» through which better quality products will be produced in the country. TSE sent two of its staff to the European Quality Control Center in Holland for this purpose.

It is difficult to confine all of TSE's activities in a short article. In spite of this, the few points mentioned above will suffice to show that the various fields of activity are beginning to show shoots or even bear fruit.

All these good results are obtained as a result of gathering around TSE a large group of scientists and experts and of the understanding shown by the government authorities.

This will placed understanding, this exemplary sense of duty and this feeling of cooperation will surely lead us to better tomorrows.

ECONOMIC ASPECT OF STANDARDIZATION p. 4-5

A translation of an article on this subject and written by AFNOR'S Deputy Director General R. Frontard which appeared in an English translation in the October issue of the ISI Bulletin.

M. TURAN KURAL

p. 7

He was born in 1925. After completing his high school education, he was sent to England on a fellowship provided by Sümerbank to study textile engineering at Manchester University.

Following University, he worked in British textile factories for three years before returning to his country. He became the Cotton Textile Industry Director of Sumerbank in 1956.

In 1961 he participated in the Advanced Management programme at Harvard University in the U.S. He then visited England, Holland and Sweden to study certain organizations.

In 1964 he left Sümerbank and joined a private company as a technical director.

Turan Kural has participated in the work of TSE since 1957 and contributed a lot to the preparation of several textile standards.

MUHITTIN H. TOKÖZ

p. 7

He was born in Istanbul in 1910. For his higher education he attended the Ecole Polytechnique and Ecole Nationale des Ponts et Chaussées in Paris. He then worked at the technical office of Prof. Caquot for a year specializing in reinforced concrete bridges and dams.

After his return to Turkey as a construction engineer, he worked in several technical Departments of the Government as well as of the private sector. He owns a Consulting Bureau of Engineering and also teaches static and reinforced concrete at the Technical High School for Boys.

Mr. Toköz is the deputy chairman of the Engineering Services Preparatory Group and has participated in the work of many international organizations of standardization.

FIRST AGREEMENT SIGNED FOR THE MARK OF CONFORMITY WITH STANDARDS p. 8-9

It is a known fact that conformity with standards prepared by the Turkish Standards Institution could not be readily achieved in spite of well intentioned efforts.

Turkish standards are voluntary at the time they are finally accepted. Later, upon TSE's proposal, or on the initiative of the Government some of these standards are placed into compulsory enforcement and inspection to ascertain conformity with standards is carried out by the Ministries concerned. At present, for many reasons, such inspection cannot be carried out adequately. TSE, to improve this situation, has submitted a new draft statute to the Government. Work on this statute is commencing, according to the latest information.

Besides the work carried out in regard to compulsory standards, TSE has finalized its own work on a different testing system.

The Turkish Siemens' application to use the TSE's mark to indicate conformity with standards was studied thoroughly in regard to both the capacity of the factory and the quality of the cables produced and the necessary laboratory tests were made at TSE laboratories on samples. As the results of these studies and tests showed that Turkish Siemens' cables were in conformity with TSE. 212, «Standard for Thermoplastic and Rubber Insulated Y Cables», TSE decided to sign the agreement of conformity with standards, which is the first of its kind.

On 7 December 1966, the Under Secretary to the Prime Minister, the President of TSE, Faruk A. Sünter, the General Director of Turkish Siemens and various other high officials from the Minister's Office and the Ministries concerned were present at the ceremony held on this occasion.

TSE President Faruk A. Sünter, in his opening speech, said that all those gathered at that moment around the table knew that standards made by the Turkish Standards Institution were voluntary and were useful only in that they served as guides for our manufacturers, farmers and exporters to produce and sell goods that are acceptable in foreign markets, and some of these standards, in consideration of our national interests, were made compulsory through the attempts of TSE or the Government, that in advanced countries, besides the controls provided by the Government, agreements were signed between producers and standardization institutions as a result of which producers were allowed to use the mark of conformity with standards, and that to-day's ceremonies were held as such a step was being taken for the first time in our country.

He continued to explain that the Turkish Siemens had undertaken to produce goods which would conform to TSE's standards and TSE, in return, had undertaken to control these goods from time to time at its own laboratories, that the agreement would remain in force as long as the Factory's goods conformed with the standards, and that Turkish Siemens would be permitted to use TSE's mark on its products.

President Sünter concluded by saying that he hoped that this agreement would be followed by others and the consumers would purchase the products carrying the TSE mark with trust.

After the signing of the Agreement by TSE and Turkish Siemens, President Sünter invited the Undersecretary of the Prime Minister to address the gathering. Undersecretary Özansoy, in his speech, thanked President Sünter for inviting him to be present and said that he felt he belonged to the Standards Institution as he still participated in the working groups of the Institution which he believed contributed a lot to the development of the economy of the country.

Turkish Siemens' representative, H. Turalı, later took the floor and stated that TSE's standards were the most valuable guides for his company in its efforts to produce high quality products.

NEWS OF STANDARDIZATION FROM THE OFFICIAL GAZETTE

p. 10

This article deals with the Ministerial Decrees published in the Official Gazette in December relating to standards.

Among others, it was agreed that walnut logs, which are not covered in the scope of TS 51 «Walnut Logs» will be inspected upon export according this standard, and that the «Regulations on Goods and Supplies Relating to Foodstuffs and Public Health» would be modified in the light of TS 341 «Edible Olive Oil».

DECEMBER MEETING OF TSE TECHNICAL COUNCIL p. 10

The Technical Council of the Turkish Standards Institution met on 28th December 1966 and accepted the draft for «Drain and rain water pipes of cement with asbestos and special parts of pipes» as a Turkish Standard, and also approved the revised form of TS 155, «Nails».

IN THE TSE PREPARATORY GROUPS p. 11

This deals with a summary of standardization work done in various TSE Preparatory Groups during December.

THE TSE MARK AND TURKISH SIEMENS COMPANY p. 12

The TSE mark indicating conformity with standards has been registered officially under number 24531. The Regulation pertaining to the use of this mark, letters TSE in a lozenge shaped square, appeared in the 12th issue of **Standard**.

The mark can be used only after due application is made and an agreement thereof is signed.

The first agreement for the use of the TSE mark was made by the Turkish Siemens Company.

SOVIET PRIME MINISTER A. KOSIGIN AT TSE p. 13

Soviet Prime Minister A. Kosigin and those accompanying him who visited the Industry Exhibition at TSE on 22nd December, later toured the TSE buildings in company with the Turkish Minister of Commerce and his Undersecretary. TSE President Faruk A. Sünter took the guests around and gave them explanations about TSE.

Prime Minister Kosigin, who on many occasions expressed his pleasure at this visit, later gave the following statement to our Editor :

«Because of the short time at our disposal, we were unable to see all the aspects of TSE's activities. Standardization is a very important subject for all countries. Turkey is on the way to creating and maintaining her industry. For industrial development, determining of varieties to be industrially produced and making standards for these is an important duty. I wish you success in this useful work».

ISO RECOMMENDATIONS ACCEPTED AS TURKISH STANDARDS p. 14-15

In this article, information is given about 7 ISO Recommendations which were recently accepted by TSE's Technical Council as Turkish Standards.

The article about these standards, which will be used in the inspection and analyses of manganese ores, is written by Prof. M. Ibrahim Okay, President of TSE's Laboratory Preparatory Group.

STANDARDS FOR SCREWS FOR WOOD AND STEEL SHEET p. 16-17

In this article, standards for «Screws for Wood» and «Screws for Steel Sheet» recently accepted by TSE's Technical Council are introduced to the readers.

These standards were drafted by TSE's Mechanical Preparatory Group. The article also contains a description of the classification and different types of the screws as well as the sources used in their preparation.

PORTEGUESE STANDARDIZATION CENTER (IGPAI) p. 19

The Portuguese Standardization Center is, in this article, being introduced to our Turkish readers through the information extracted from Document entitled «General Information on the ISO Member Bodies» dated 1964.

QUALITY CONTROL COURSE IN HOLLAND TERMINATED p. 20

The course of four months for training quality control teachers arranged at the international Quality Center in Rotterdam jointly set up by the European Organization for Quality Control and the Dutch Quality Service for Industry terminated on 16th December and Mrs. Fatma G. Yörüköglü and Mehmet Yılmaz who participated in the course on behalf of TSE returned home.

According to the information received from the participants, the course was the first of its kind and was planned to be repeated at certain intervals. The aims of the course are :

1. To teach the philosophy and implementation of quality control with a view to achieving high quality in production.
2. To analyse and teach the methods of implementing integrated quality control at certain industries.
3. To assist the public or the private sector in regard to quality control, according to the field of specialization.

Nineteen persons from Turkey, Iran, Pakistan, India, the United Republic of Arabia, South Korea, Argentine, Burma, Brazil and Yugoslavia attended the course which commenced on the 15th August, 1966.

During the first phase, instruction was given on the subject of quality of manufacture, statistical methods and operational research. Later the participants were taken to factories and worksites for practice. During this phase, Mrs. Yörüköglü worked at a chocolate-biscuit factory, while Mr. Yılmaz worked at a margarine factory.

During the second phase, studies were resumed to be followed by actual practical work, at a ship propeller factory for Mrs. Yörüköglü and at the Quality Service for Industry for Mr. Yılmaz.

After three weeks of this with lessons for «training instructors», the course was completed on 16th December.

The TSE representatives received certificates indicating that they have completed the courses successfully and they are now equipped to function as instructors.

NEW MEMBERS OF THE ISO COUNCIL

p. 21

The term of office on the ISO Council of France, U.S.A., Belgium and Hungary being terminated, new elections were held for the next 3 year term, and U.S.A. and France were re-elected, Iran and U.A.R. were elected for the first time.

STANDARD AT PİRİNÇÇİ VILLAGE

p. 23

The writer in this article first describes the beautiful and out of the way valley where the Pırınççı Village is situated and tells how one feels that people living there cannot be creatures of this world in this piece of earth so much like heaven. Then, continues the writer, one is surprised to find realistic people full of fun living in strange shaped houses, busy mostly with harvesting and processing the olive crop at this time of the year. The houses are alike, the methods of pressing the olives to make olive oil are alike. The writer thinks the conditions in which they are living forced the Pırınççı Village dwellers to standardize their houses and olive oil facilities and deduces from this that even those who have not the slightest idea of standards make standards because standardization is innate.

SIXTH CONGRESS OF THE TURKISH SYSTEM OF COOPERATIVES ASSOCIATION

p. 24

The sixth congress of the Turkish Cooperatives Association was held at TSE from 21-24 December 1966.

At the opening session of the Congress, messages from President Sunay and Prime Minister Demirel were read and the opening address was given by the Minister of Commerce.

During the congress interesting papers were given on the subject of the system of cooperatives, particularly in the agricultural sector.

INDUSTRIAL EXHIBITION AT TSE

p. 25

An industrial exhibition was arranged at TSE on the occasion of the Soviet Prime Minister A. Kosigin's state visit to exhibit our industrial progress and industrial products in a collected form.

The exhibition covers an area of 320 square meters of enclosed and 1560 square meters open space. Public and private sectors were represented at the exhibition.

TSE participated in the exhibition with two panels showing its various activities and publications.

On the opening date of the exhibition, the Soviet Prime Minister A. Kosigin, who was visiting our country that week, visited the exhibition.

The news and pictures about the Soviet Prime Minister's visit of the exhibition are on pages 13.

STANDARDS IN THE 1967 PROGRAMME

p. 27

The 1967 Programme of the First Five-Year Plan was published in the Official Gazette on 14 December 1966.

This programme, as the previous ones, covers the subject of standardization in many respects.

A. Agricultural Sector :

The programme does not indicate new standardization activities for this year, but foresees that the requirements for standardization in previous years will be completed this year.

B. Mineral Petroleum Sector :

The programme does not foresee any standardization in this field.

C. Manufacturing Industry Sector :

1. In connection with the beverages industry, the Programme foresees the production of grapes suitable for quality wines.

2. In connection with the leather and hide industry, the programme foresees measures for the control of production, storage and handling of raw hides. As the standards for raw hides have already been made, these controls will be carried out in accordance with the provisions of these standards.

3. In connection with the Rubber Industry, the programme foresees size standards for tyres.

4. In connection with the plastic industry, the programme foresees standardization and enforcement of these standards for plastic products.

5. In connection with the cement industry, the programme foresees revisions in the standards for cement with a view to increasing production in a short period.

6. In connection with the metallic goods industry, the programme foresees standardization on a large scale.

D. Communications Sector :

The programme foresees standardization for radio receivers.

E. Housing :

The programme foresees the assistance of the Turkish Standards Institution in the research work to be carried out in regard to cheap construction materials.